

اپنی تکشیں پلے در

غوس بہار

ایتکین بلوور

غواص پہار

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

(ب)

© بلوچی اکیڈمی

محلہ پیشیا

کتاب عنام: اپیکسیں بُلور

شارٹ: غوس بہار

شنگ کار: بلوچی اکیڈمی - کوئٹہ

چاپ جاہ: نیونٹاء پر نظر سعید احمد روڈ کوئٹہ

کمپیوٹر کمپوزر: شے الیاس

مانیفل: نصرت رضا منگلی

اوی چاپ: 2002ء

داتگ: 500

(۶)

نامهات

اے کتاب محمد امیرزی ایسا شہت دے
نہ امیری سماحتانی نہ مہ کنناں کر
گون من یہ ڈا رنگ آنت۔

غوس بہار

اُشارہ	شیر تاکدیم	گلے	رقم
1			(1)
3	مئے پچ گنہ انت یارب		(2)
5	زمین زمینے مدام آسمان		(3)
7	خدا یک کرآن یک غتو یک محمد		(4)
9	خدا آسمان عِغودین آسمان عِ		(5)
11	مہر غدوتی چے یے		(6)
13	کدی من زلمانی آزمائنک		(7)
14	کدی یاتے شہم دنت غ کدی شیعے		(8)
17	نئے تک سراتکہ نہ کے ایمان		(9)
19	نہ مہر غ نئے براسی انت		(10)
21	کینگ ع آس چار گور ۴		(11)
23	بزگ ع هکاں کے نواب و رانت		(12)
25	تنی دیدگ خماریں کئے را گون انت		(13)

ث

27	بیا بیا کہ ماہی کانی ۽ کیمٹ و دنگ	(14)
29	تو وقیٰ چاکہ گپ ۾ تران بستگ	(15)
31	دست دستے کھیت ہر کسی دست ۽ ...	(16)
33	سینگ ۽ جھلیں، دردے ۽ آواز چھیت ...	(17)
35	دلز باتی چنیں دلز باتی یے کہ ...	(18)
37	تو کہ بالینتہ دل ۽ آسے بایت ...	(19)
39	سرگ ڏپ ۽ داب تی داب ۽ وڑا ...	(20)
41	غم موجرات اے دل ۽ ...	(21)
43	من پئی شکل گندگ ۽ کوراں ...	(22)
45	دجم آں کہ چہ دل ۽ درکائے تو ...	(23)
47	دل اوں سستگ جگر کشتگ ...	(24)
49	پرشکیں امر ۽ سستگیں ساہ ۽ نیا مجھی ۽ ...	(25)
51	ستاں زاہری کناں پرزاں تھاری ۽ ...	(26)
53	جور بہا کنت گلاب ۽ سوداگ ...	(27)

ج

55	(28)	ہر کس و تی کمال ۽ چار ایت گپ جنت.....
57	(29)	شال، ڈریہ خا ش اور ماڑہ و تی.....
59	(30)	بیا بیا کہ جہاں وا ب کپڑہ.....
60	(31)	زندگی سک ماں جوانی و شانت.....
61	(32)	نو شاں داں پہ ہوشان.....
62	(33)	مکر چیزے حضر چیزے.....
65	(34)	گنہ بلیت ۽ سواب شبہ میت.....
67	(35)	چونیں اے درد نخور نج منی جان ۽.....
69	(36)	بے چارگی ملوری منی کسمت ۽.....
71	(37)	من ترا اڑرت ٿئی جا ه ۽ وتا.....
73	(38)	پ دروہ ۽ درو ھگ ۽ در رہبات.....
75	(39)	اے دیدگانی کوری ۽.....
77	(40)	حیل دا ٹگ یے منارا رنج ۽ ازاب.....
79	(41)	تو نے بھگیں پل گا ب ۽.....

چ

81	تونمارے مئے ونایاں تا کدعا.....	(42)
83	اے درد چنیں دردے چنیں.....	(43)
85	سیت عو تارا ڈکٹگ.....	(44)
87	داں کدعا سگاں من اے درد گماں.....	(45)
89	گنو کاں من گنو کیں دل.....	(46)
91	کدی بیت آ منی بیت.....	(47)
93	زہیراں سہب گشاں.....	(48)
95	جی تئی غواری عازھے جتگ.....	(49)
96	ماں دل ع دردے گوں نازع.....	(50)
98	بتوں گارغ گمسار تی حا تر ع.....	(51)
99	رنخ اوں چوبیسی میں سر ع.....	(52)
100	پروش ایت ھم دل ع ساز ایت ھم.....	(53)
102	سماء بے سمائی تو بے توبہ.....	(54)
104	مہر ع تو گوشے الٰت یے.....	(55)

خ

106	چچ سرءے زوراک ۽ غریبان ۽	(56)
107	دلبری دروگے آشکی دروگے	(57)
109	فکرے غمے گہنی یے، یچارے	(58)
111	گشت یات انت یے منی	(59)
113	بیگاں گوں بندگا انت	(60)
115	و تامن میتگ ۽ پچھے نیارآں	(61)
117	راہ دروھانی ٻمسفر بیت	(62)
119.....	دل منی دوست ۽ گوں داب ۽	(63)
121	زانان اشتاپی ۽ کار	(64)
123	دیدنگے کوربہ بیت	(65)
125	دل اجب تماہ غمے تلب اجب	(66)
127	ٿوں دئے انت براس منا	(67)
129.....	دل که پرتو زرایت ماھبا نک	(68)
133.....	تئي غماں گاراں چون کناں	(69)

135	مناگون کسء نئے کینگ	(70)
137	دل بر کم امر غ نیازی	(71)
139	گل انت یک گنو کے کہ	(72)
141	گیر پہ زرانت یاد پہ زرانت	(73)
43	دوستی بیت یا پہ دنیاداری بیت	(74)
145	چے ڈروگ چے راست	(75)
146	نیک بھن یا بد بھن	(76)
148	اے میتا پیش شپ ٹکنندی	(77)
150	کنار غ پلے جن آں	(78)
151	الف آز گیس	(79)
152	تی	(80)
153	منا بلو چستان	(81)
154	بلوچ بلو چستان بلوچی	(82)
156	غمائ آج من آراج تائی	(83)

158	آسمانی کتابے	(84)
159	لولی لوں کناں پچیگ	(85)
161	وتن منی وتن منی	(86)
163	دیگی کیزانہ	(87)
166	کہ تو زا لمے	(88)
168	ترانوں زندگی ماس انت	(89)
170	بیا	(90)
171	آ کہ سرے ہوش ابرانت	(91)
173.....	مارشل ٹیٹو (زمبابوئے سروک)	(92)
177	غربی بل مناں کن	(93)
178	پڑھکیں خیالے	(94)
179	بُریں بینگ	(95)
181	اے دنیا آزمائنے	(96)
183	گوا در در ھچے یا کہ تَش	(97)
185	تر اسلام انت	(98)

187	کیک انسرے	(99)
188	روچگ عرشتہ	(100)
189	بے وفا حلک ع	(101)
194	وت کشی	(102)
196	اے امروزانت آتا	(103)
199	مئے گے درد انگیس	(104)
201	نو کیس کرن عنو کیس دود	(105)
203	ٹرس	(106)
205	چھا میں روچ ع	(107)
207	حسد وارانی ہنکلین ع	(108)
210	ھائیکو	(109)
217	تو وزانت ات ک	(110)
219	مرتگ انت	(111)
221	گوار	(112)

غوس بہار، ازم غشاعری، لہتیں دا نک

غوس بہار آزمانک بنشتہ کنت۔ زرگوائے نام، آئی آزمانکانی
 کتاب ہم چاپ بو تگ۔ پٹ غپول، پڑھم کارکنگا انت۔ سیاسی کارکنے
 غجهت، ھم وقی بورے تا چینگا انت، شاعری ہم کنت۔ اے وحد، آئی
 شعرانی دپتر منی دیما ایر انت۔ منا گوشنگ بو تگ کہ مس آئی شاعری، باردا
 چیزے بنشتہ بکشیں۔

چوناں، وہمک کار ارزان نہ انت۔ پدا، لبزاںک، اتھا شاعری،
 بیت کر ردا نک۔ دوئیں مز نیں جهد، محنت یے، وانگ، نماز انگ یے اوت
 انت۔ اگاں ردا نک، و استاد انگ، زانگ، ابید بنشتہ کنگ، فطری
 صلاحیت نہ بود، بو تگ المی انت گڈا شاعری، و استاد ھم شعر گوشنگ، خدا ای
 داد، صلاحیت، رانچ پیاڑا الچار کنگ نہ بیت۔ ایشی، ابید اگاں کے
 شعرے بنشتہ بکشت گڈا آشعر، شعر گوشنگ نہ بیت بلکہ آہنچا نیں گے بیت

کہ آوانوک ۽ سرا ٻچ چیمیں اثرے دور دات نہ کنت۔

غوس بہارءِ دیر انت کہ شاعری کنگا انت۔ آماہ تاک ۽ تا کبند انی
تہا چاپ بو گ بو گا انت۔ آئی اے شعرانی د پتھر ۽ تہا ٻنجیں شعر
است انت کہ آبیت ۽ چار، بیت ۽ پنج سال ساری نبستہ کنگ بو گ
انت۔ اے ہما دور انت کہ بلوچستان ۽ ظلم، جبر ۽ نا انصافی ۽ آس جموک ات۔
مہلوک ۽ حق پاد مال کنگ بو گ ات چوش کہ آوت یک سیاہی کار کنے آئی
شعرانی تہا مزا حمتی رنگ ھم گیشتر گندگ ۽ کنیت۔

ٻنجیش کہ آ وھد ۽ بازیں شاعر انی شعر ھمے چیمیں گونا پاں گوں
همگز پنج بو گ انت۔ پر چا کہ آ وھد ۽ لوٹ ۽ گزر ھم ھمے پنیم بو گ ۽ آوا
شاعران ۽ لا چار کر گ کر آوتی مارگ، فکر ۽ ھیالان ہماجاورانی حوالہ ۽ دیما
بیماراًت۔ باز مردم ھمے گوش ایت کہ اے چیمیں شاعری یک خاصیں وحد
نم زمانگے ۽ داں زندگ مان ایت۔ بلئے منی ھیال ۽ اے چیمیں شاعری ۽
اہمیت ۽ ارزشت گوں وحد ۽ گو ڙگ ۽ کم نہ بیت پر چا کہ شاعری ۽ چہ وتنی
چا گرد ۽ جتازندن گوازینگ۔ دنیا ۽ تہا بازیں مسال است انت کہ شاعران
وتنی وحد ۽ لوٹ ۽ گزرانی حوالہ ۽ شہزادم ۽ زیاست وتنی فکر ۽ بُنگ پ ۽ نیمگا
دلگوش گور کنان ۽ شعر پر گتگ۔

س

غوس بھارو تی شاعری ۽ بنداتی روچاں چوش گوش ایت۔

منی کشت ۽ کشاران ۽
 منی بزریں ڏگاران ۽
 گت یے بم شان ۽ بم گواری
 تباہ کرت انت یے شہران ۽
 منی بیر ۽ هم روک آس انت
 ترا نوں زندگی ماس انت

غپدائيں وحد ۽ رنگ گوش ایت

نے ھب اول زمین ۽ ھنکه دوستی اول راج ۽
 هیران اول چتور ۽ منی بولان سرا تکه
 نوں ننکه بھار انت ھما واگہ ۽ ڈمب ۽
 نئے ہمبل ۽ بیلانی آ، دیوان سرا تکه

غپدائے شعراء

چو بھار گندآل نوری ۽ شنگیں پرگاں
 قندھار شال ۽ تربت ۽ شیراز چھیت

ش

اے ناشتہ کرتگ میں سے میں شعر آئی چاگرد ۽ آئی گلزار میں ۽ بوو کیس
 بد لی ۽ سد لیاں آ دینک ۽ پیش دار انت۔ یک وہدے ات کہ مزاحمت ۽
 آشوب ۽ جہد دیمار وان ات۔ یک وہدے اهت کہ نہ زمین ۽ ھب پشت
 کپت ۽ نیکہ راج ۽ دوستی منت ۽ نوں .....

قندھار شال ۽ تربت ۽ شیزار چمیت

ھمے خاتر ۽ غوس بہار و تی چاگرد ۽ سیاسی چست ۽ ایریشہ آداں پیدا
 بوو کیس اڑ ۽ جنجال اس و تی شاعری ۽ تہا بیان کنت کہ او دا آئی و تی ازم ۽ نیمگا
 زیاست دلگوش گور نہ کرتگ۔ دومی نیمگا آئی بازیں شعرے ہنچیں است
 انت کہ او دا آئی ازم جوانیں رنگے ۽ گندگ ۽ کنیت انت، ۽ بنگپ آئی
 تابع گندگ ۽ کنیت انت۔

کئے گوش ایت امروز ۽ ہوا وش انت
 گوں ہمک گمین کش ۽ زیان بتگ
 باریں چھیں نگاہے ۽ شہم ۽ جگ ادا
 زانا گوش ۽ اے تیوگیں بازار موجرا نت
 ہما بہشت ۽ طلبگاری ۽ بروت انساں
 کے چو جہل کپ ایت آ رامن غلام گوشان

چرے شمراں اے بہر پدر بیت که غوس بھار، تخلیقی عمل دیہری
 پسندی، نظریاتی رویہاں نیمکا سفر کناں، دنیاروان انت۔ آئی شعرانی تبا
 زیاد میں ابہام گندگ، نیت انت۔ پس شعر ہم است انت کہ آھاں،
 خاصیں لہزاں کی نظر یہ، شایم، تول کنگ نہ بیت بلکن اودا نیت غزل یہ
 نیمکے گوں نوکیں رویہاں بندوں کے گندگ، نیت تادوی نیمکا آشہ کو اپنے ہو
 کلاسیک شاعری، رنگاں ہم و تادور داشت نہ کشت بھار، شوقی دوڑ، اتنیں
 شاعری، غزل، ذکشن، مدت زرگ، استفادہ کرتگ۔

بیا کمیں بھار، گند
 چوتور رنگ یے دگر کشگ

باریگ، منی بھر، نیگ،
 کشجیں آہاں داب کپٹگ

بھار، کر، لہزاں کی نیت لئے باز جاگ، دری لوز ہم گندگ،
 کا انت۔ باز جاگ، آئی و تی صیال گوں جوانیں چہر، فہریں، تمہلگ۔ آئی

غ

نظم ہم نہستہ کر گک بلنے آئی تخلیقی عمل، تباگوں ملکمیں رنگے، عدیماً آیگ،
سوپ مند گندگ، عنیت، من آراغز، شاعرے لیکا۔

غوس بہار، اولی شعری مجموعہ، تبا ازمی فکری شاعرانہ ھیال، غمارگ
، یک بمحیں سچے گندگ، عنیت کہ آئی شاعری دیری کنان، مہلوک،
دلکوش، عنیت، نیما گور کنانیگ، عنیت، ہم دار ایت۔ سنگتیں غوس بہار،
بازیں سرد، غرے، عنیت، شعرانی اے کتاب دیما آور گک۔ من آرا
مبارک بادی دئے آس من امیت انت کہ آئی اے کتاب مہلوک، عنہا شری
، ساڑا ہگ بیت۔

ڈاکٹر علی دوست بلوچ
شمال بلوچستان

25 اکتوبر 2002ء

۵

دو دانک

جي هؤ..... مني شاريء اولي جملدگ "ابيتکين بور" هميش انت
 شمنے دستان انت۔ مني شرري زندعيست غچ سال غش گيريس دردشاني
 عبرورد۔ مني پيار عمستريں بہر..... غوس بھار غوس بھار سر پدينگ ۽ وسیله۔
 منا مني سنگت ئے سلاه دات که چريش بازیں شرے دربکن۔
 پرچا..... من گوشت۔

کوھن انت..... پسہ دات یے۔

من دل ئے گوشت ٿئکے بدئ آں بلئے منا سک دوست ات
 پريشکا من اے مراد ھم چوانيدگ که مراداں گٹ گير کرت۔ بزاں ٿئک دينگ
 ع مراد غپسہ دات۔

من زاناں کجاوننا آں۔

بس يك دز بند یے گوں شما ..... پيريس مردم پيريس رہند ۽
 پھر ڀزگ ۽ بدیں ھوپ ۽ آماج ..... بلوچي سياھگ ۽ سرجم نبھي ۽ بدیں
 ارمان ..... کدی کدی شر چ ڪچ ۽ کساس ۽ درکپ انت ..... هميش مني
 بلوچي زبان ۽ سرجم نبھي ۽ نبو تکين ارمان ۽ کودکي گزے سر پد ٻهت غدر گوژ
 ٻکن ات۔

غوس بھار

گلگے

پیچ گپتگ آنت تو چہ منا گلکیں ہنر منی
 کسب نہ کمال نہ منصب نہ دولت نہ در منی

بیست آنت دوست نہ دلوادہ تو چہ منا گبیں
 کرتئے چکار زند چہ خوف نہ خضر منی

داتئے منارا رنج نہ آسی تمیں درد نہ غم
 کرت آنتئے وانہ پریات ہم بے اسر منی

بِمْ تر ان آت اوں میں پیشا گوں سرکاری مستزاں
 مرچی گوں میرے ۽ ہم نہ روت انت ھبر منی

چے انت ھتا کہ آسینں بندیگ آں سانکلاں
 چے انت گنہ کہ گردن ۽ ایر انت تپر منی

گرستگ اوں گنا ہے تئی رحمت ییگی من
 باید کہ بوتیں گیشتر ھنگہ کدر منی

اپوز کہ بہارے کرستگ تو بے بہار
 ارمان کہ شاہری ۽ بُرت یے نزرمونی

مئے پچ گناہ انت یا رب!

درد نہ غم نہ ازاب انت مئے پچ گناہ یا رب!
تسلگ دل اوں کباب انت مئے پچ گناہ انت یا رب!

ہر جا گل انت نہ شاد انت دیدار نہ بند نہ نیاد انت
اے شو میں بخت واب انت مئے پچ گناہ انت یا رب!

ایوک نے من نیاں کہ برگشگ آں جہان نے
کلیں جہاں خراب انت مئے پچے گناہ انت یا رب!

اوٹ آں بیاں ستر دور من چہ شراب نے جوریں
ہر جاہ روآں شراب انت مئے پچے گناہ انت یا رب!

ہر کس من نے بہار نے بے مہری پچے چارایت
مہر پہ اد نے حساب انت مئے پچے گناہ انت یا رب!

O

O

زمین زمینے مدام آسمان چکت ایت انت
درء تئی پلین ء کلیں جہان چکت ایت انت

ہزار چکت آں زبان ء کہ نام ء تئی کارایت
ھرف ھرف تئی نام ء زبان چکت ایت انت

من آں کہ ستکی ء چکت آں گبیں کر آن ء من
توئے کہ شان ء تئی ء گمراں چکت ایت انت

دل ء گوں یک بُرے وان ایت کے سلے الہ
ہزار گلن ء ہمائی امان چک ایت انت

بھار چک ایت تئی از مت ء گلستان ء
ہما تو پل نے ترا گلستان چک ایت انت

دل یے بے منت ء بُرت ء تو ان نیست آت مبرکر تیں
زبانے ماں دپ ء بو تیں کہ بزر ء گوں ہبر کر تیں
بمر تیں آت اگاں مر ت آت منی شہر ء بمر تیں آت
ہما بالاد ایت ایتی من دست ، و ت کبر کر تیں
بھار اشتاپی کاراں ماں پلاراں پاد ماں اتلگ
چے تاواں چے سر ء بو تیں دو روچ ھنگہ سبر کر تیں

خدا یک کرآن یک غ تو یک محمد!

درود غ سلام بات ترا لک محمد

سر غ سردار ے تو ہر دو جہان غ

محبت زمین ے تو مهر آسمان غ

جہان ے تو ولجه ے بے شک محمد!

درود غ سلام بات ترا لک محمد!

رہشون نہ رہبر خدا ۽ تو دوست نے
گنہگار دلاني تو امید نہ اوست نے

لکھیاں دل ، تو نے برهک محمد!
درود نہ سلام بات ترا لک محمد

سکار گن تو کمین نہ ساکی بہار
بدئے مارا ولجه تپاکی بہار نہ

بدال کپٹک ناگیکی نہ سک محمد!
درود نہ سلام بات ترا لک محمد

O

خدا آسمان ۽ نم دین آسمان ۽
 غلام و نه انت گلز میں آسمان ۽
 محمد منی میتگ ۽ تنگویں پچ....
 کہ پاداں یے ایر انت جیں آسمان ۽
 چھخت سکا دوشی منی بخت ۽ استال
 بگر باریں حال ۽ سمیں آسمان ۽
 آ روچے کتابے کہ دیم دنت پھن
 کجا چو منا بہیت یکین آسمان ۽
 کرو تکہ کنی نام کرنافی دنزاں

کئی کبر ۽ شک انت درین آسمان ۽
 نہ کہ مہرے رستہ چہ ورد ۽ یے نام ۽
 نہ بوت شکلیں بندگیں آسمان ۽
 بہار آستر دوزہ ۽ انگرال دنت
 زمین ۽ مس زھگ اوں نہ بین آسمان ۽

مہر نم دوستی پیے دین ایمان پچ نیکہ تو سر پدئے نیکہ من سرپداں
 اج ماں وٹ ایت اے بے زندیں انسان پچ نیکہ تو سر پدئے نیکہ من سرپداں
 تو وتنی جتلب ء را مختبت گلوش من وتنی واگب ء را سیاست گشاں
 ہنوكہ دار ایت بنی آدم ارمان پچ نیکہ تو سر پدئے نیکہ من سرپداں
 کئے غربی ء آسمیں زر ء بلگ کئے امیری ء آپیں چ ایت گرگیشگ ء
 سمیت سچ انت اے زند ۓ تاداں پچ نیکہ تو سر پدئے نیکہ من سرپداں

نئے ٹرس و تہا بہات گرس و تہا ہر اس و را بلکہ جست پس و تہا
 و میلے چونین بیت ایشی درمان چے نمیکہ تو سر پے نمیکہ من سرپاں
 من و تی شائزی و ھمار و تہا تو و تی ماہری و مہار و پا
 منزل و مکسد و منے مراداں چے نمیکہ تو سر پے نمیکہ من سرپاں

کدی من زمانی آزمانگ کدی من نیا دانی گال گشتگ
کدی من ترندیں زبان بنشتگ کدی من لمبمیں خیال گشتگ

کدی من راستی عدو زده بن کدی من دروغ بہشت استگ اول
کدی من جوریں جواب دوستگ کدی من شهدیں سوال گشتگ

کدی من داشته دل ء ترا را کدی من ششتگ دل ء را چه تو
کدی پر زد ء گئے رتگ من کدی پر زد ء و بال گشتگ

کدمی پ دیدارے کوہ سپ کرت کدمی پ نیادے دشت بُرت
 کدمی من چاکر بُت اوں نال کرت کدمی مرید مسال کشٹگ

کدمی جہان را مہر بخشات کدمی پ مہرے واسی ووت
 کدمی من جور کشار آپ بست کدمی من مہرے نہال کشٹگ

کدمی بھار دات بے بھاراں کدمی بھار را بے بھار کرت
 کدمی من پ ووت کمال کشٹگ کدمی من پ ووت زوال کشٹگ

کہنی یات یے شبم دنت ۽ کہنی شکنے یات دنت انت،
منا ہر وڈا تسلی ٿل ۽ جند ۽ رات دنت انت

کچ ۽ ہر شمار دست ۽ منی آکبت ۽ سارے بیت
منا ہر نگاھے دوست ۽ گوشے دراہ بات دنت انت،

تنی شہر ۽ بے ریامیں دلائی بسات چے انت،
کے تو بسات دا تہ جہان یے بسات دنت انت،

منی سہاد ۽ گندنی ، من برادل یے بُشات،
منا مرگ ۽ شاشتگی ، منی زهر برات دنت انت

منا دشمن ۽ کدمی ناچھیں چم پیش داشتگ،
تنی پشت پانی انت که وئی جند ۽ گوات دات انت،

روشنگ منزل ۽ مراد ۽ بھار نیت ۽ سرا انت
ترا شات رنج دنت ۽ منا رنج شات دنت انت

○

ئے ستک سراتکه نکھ ایمان سراتکه
گنجھ کے منی ڈولیں مسلمان سراتکه،

ارواو ، ہما گین کے بخش ایت سباھے
ارواو ، ہما باشکیں ارمان سراتکه،

توکل کے ہمک نیت ، ہم بازی ، متاگ ،
بہت کے بنی آدم ، بس شان سراتکه،

نے آس منی سینگ ؎ پشت کپتہ تلائیں
نئے آپ منی دشمن ؎ چھان سراتکہ

نئے ھب اول زمین ؎ غنکہ دوستی اول ران ؎
ھیران اول چتور ؎ منی بولاں سراتکہ

نوں ننیکہ بہار انت ہما واگہ ؎ دمبا
نے ہمبل ؎ بیلانی آدیوان سراتکہ

نہ مہر غُن نے براہی انت
گلیں دنیا حلاسی انت

ہزرتیگ کئے غریبان اے
کہ ٹرس انت غُتراسی انت

کدی کشیت گل اے گوریچ
غمانی ہنگڑا سی انت

من زئی گشت نمائی ،

امر می بُرز چه سی انت

دل اوں بے واک کمزور انت

نم ات پژور ، آسی انت

شگر "الحمد لله" کہ شراب ، شمشلے رستہ
زمستانی شپاں دراجیناں داب ، شمشلے رستہ
وداریں چم نہ لہریں دل نہ سار تیں کندھ نہ بیگاہ
مزرا وش انت بہار نوں تر نہ تاب ، شمشلے رستہ

O

کلینگ ء آس کہ چار گوڑ ء بیلانی جپ انت
پر منا برات ہم ماور ء رنجانی گوپ انت

تپتگ نمیں توک ه آسی نمیں درد نمیں بے وسی
دنیا ء داتگ اے منی مہرانی نپ انت

بخت کجا م ہند ء بارت منی زند ء راپن ء
کندی ء ریام انت ء زر ء لیزانی دپ انت

زندہ چار روپی مرگ ہزار زندہ گھتر انت
وشی روشن یک، سنه دا ہانی شپ انت

تو بکش جب ایت کد تی مہر انی زمین
یا خدا لمب انت کد کاٹ زلمانی کپ انت

تموس ایت دل چوپورہ نمیں زحگ ہ گیش نگ نمیں
او بھار گوں تو سئے وڈ نمیں درد ای نی تپ انت

O

بزگ ۽ هڪاں که نواب ور آنت
کهر کپات ٿر مڪاں ڪتاب ور آنت

اچ ما هڪان زن آنت بلاه زانت که
شاه ور آنت یا شاه ۽ مواب ور آنت

مارا دردان راج ۽ گشت په درگ
جي پما همبلائ ڪباب ور آنت

تاوان گوں من نہ انت گماوان انت
دئے انت پہ سنگ بے حساب ورانت

مرشد انت آکہ ذگریں خونوار انت
کافر انت آگلیں شراب ور انت

حکیم گپت ولی جن آں من بہار
وٹ نیا تگ بور انت پچ نے تاب ور انت

O

تئی دیدگ خماریں کئے را گون انت
تئی بروال سگاریں کئے را گون انت

کئے ئے گون انت تئی گردن اے آسکی
تئی ملگور شپاریں کئے را گون انت

گاہیں لٹ نم تئی اے خنجریں پونز
تئی کندگ بھاریں کئے را گون انت

پداں چک آنت تئی کنگ نے کپودر
اے ملگ زیداریں کئے را گون آنت

بکش مہدیم نے مہنگل تو بہار نے
گہیں اکرار باریں کئے را گون آنت

جنگیں زہیران سکنگ شیر شود شپان نے
تب دیگ نہ کنت بہہ منی پیچ دود شپان نے
کس نے گوں ولی زیمیں دل نے رازاں مدغش تو
روچاں حلو هالو بکن نے مود شپان نے
ھے ھے پراشت نے کہ زرین ایت منی روچاں
جی جی ہما درد نے کہ بدنت بود شپان نے

بیا بیا کہ ما ہیکانی کیمت و دتگ
ہنو ہنو تئی جوانی ۽ کیمت و دتگ

ھے ھے کہ کپتہ نیاد منی بے دسیں دل ۽
ابو کہ بدگمانی ۽ کیمت و دتگ

زردائی دئے آنت کار تئی کول بے سریں
راتے کہ بد زبانی ۽ کیمت و دتگ

دوز وائیں دژمنان ۽ گند آں په بازی ۽
ناز آں منے زندگانی ۽ کیمت و دتگ

نوں نینکه ٿو رے هست نہ بمبور ۽ لکسرے
زان، تی مہربانی ۽ کیمت و دتگ؟

هر چی گش یے بھار گش بے تو ار آں من
ہنچو گش آنت که گرانی ۽ کیمت و دتگ

سُلَيْمَانِ بْنِ مُوسَى تَمَّاثِيلَةُ شَرْقٍ ۖ ۲۹

تَمَّاثِيلَةُ شَرْقٍ سُلَيْمَانِ بْنِ مُوسَى

تَمَّاثِيلَةُ شَرْقٍ سُلَيْمَانِ بْنِ مُوسَى
تَمَّاثِيلَةُ شَرْقٍ سُلَيْمَانِ بْنِ مُوسَى

الْفَقِيرُ عَلِيٌّ ۖ چَاهُ كَهْكَفُرْ نَجَّافَ الْبَشَّارَ،
تَمَّاثِيلَةُ زَمِينٍ دَوَابَتْ ۖ چَهُ خَيْرَنَگَاهَ يَشَّارَ،

ہنو بکش کرزئے کہ ھبر تئی انت
من وئی پہک ۽ و زبان بتگ،

تب وئی گردینت یے چما روچ ۽
مان منا بیلاں ۽ شگاں بتگ،

”جی سکیس بے پول ء بہشتی ے“
 گوں تو منے لازمی بیان بتگ،

چو کہ ممن براتانی تب ء گندال،
 ماں لد ء دیری په گداں بتگ،

کے گش ایت امروز ۽ ھوا وش انت
 گوں ہمک گین کش ء زیان بتگ

دست و دستے کنیت ہر کسی دست ء

کمین ء دراج کن دوستی دست ء

وشی ء گون آت سکی ء وحد ء

نی چیا کش نے دوست ولی دست ء

بے وس آں، ترس ء ملکمیت بیگ ء

زندگی داتگ من تی دست ء

آہ نے اکرارے، تران نے کردارے
بچ نہ بیت مہگل نی منی دست ء

نہ اداں براتے بیل نے ہم رازے
دست منی ٹال انت پہ کئی دست ء

○

بے بھاری نے ہور کی نے گند انت

ہر کے شاپ ایت بے وکی دست ء

لے یہ پل نہ نے لے یہ پل ات نے مائیے بلہ لینپن نے بلہ
لے یہ پل نہ نے لے یہ پل ات نے مائیے اللہ لینپن نے بلہ ملہ ا

لے یہ پل نہ ات نے مائیے جو چہ قاس آنہ ہوپن
لے یہ پل نہ نے لے یہ پل ات نے مائیے لفہ لینپن نے لفہ بے

وَسَلَّمَ نَاهِيْ نَاهِيْ نَاهِيْ نَاهِيْ

سینگ ۽ جھلیں دردے ۽ آواز چھیت،
 وہدے ۽ جمہل، گول ۾ ہر لالا لغایا چھیتے
 پاری میں گرمگ ۽ منی ولپ ۽ اتلگ ٿئے،
 داں مردپی ۽ اے منی بہماز چھیت،

آ منی بخت ۽ لنجمیں استال انت ٿپی،
 اچ منا ڏور انت ہنو بلئے سک باز چھیت،

تی شہار دست ۽ شہم جنت وہدے کیلگ ،
چم ہونا کیس رہراں سک باز چھیت ،

بیویں بچار کہ ہوس دمایے تج ایت
زمیں سرکار ۽ دپ ۽ پیاز چھیت ،

چو بہار گندال نوری ۽ شنگیں پُسگاں ،
قندہار شال ۽ تربت ۽ شیراز چھیت ،

O

دلربا تئی چنیں دلربائیے کہ نہ ترا پائیدگ نہ منا پائیدگ
اے ملوكی ۽ چونیں خدائیے کہ نہ ترا پائیدگ نہ منا پائیدگ

من په مهراء زرآں تو چه مهراء ہزرنے دور دوراء گوزے اچ منا چو چیا
بے وفا تئی چنیں وفایے کہ نہ ترا پائیدگ نہ منا پائیدگ

پر ترا من گنوک نہ بدوک نہ پچوک ہنگتہ تو جتا اچ منا بے سما!
بے سما تئی چنیں بے سما چئے کہ نہ ترا پائیدگ نہ منا پائیدگ

من په دل کشے ء تو په دل وشی ء ہر دکانی مراد اپنی بُزہ دل آنت
چون میں بے تا میں مئے اے گدا چھے کہ نہ ترا پا سیدگ نہ منا پا سیدگ

من کر ارعے چہ دور تو بھلیر عجیبہ دو بدر دایں ہزرو زر لئین دو بوی عتا کدی
اے جتائی چھوڑ میں جتا ہے کہ نہ ترا پا ہیدگ نہ منا پاسیدگ

وَتَسْعَىٰ فِي سَبَقِ الْمُنْتَهَىٰ

مَسْلِيْنَ تَبَارِكَ اللّٰهُ مَنْ لَهُ دُنْ آتٍ هَبَ

اے سجن و نہیں کھلائیں گے
ست اے دنیا نے کیا ہے انت شکران

و بخوبی نہیں ہے سب مار لان
ست اے دنیا دنیا دنیا دنیا

دیکھ ست بینا دلپڑ نہیں چکتا
تو کہ یا پنگ دل عورت آئے بلینٹو یو چے بکن آں
تئی رزا انت بُحیت پُمچیت چے بکن آں

چوں کن آں چے بکن آں نیست وس نہ واک ڈھچی
روچ نہ شپ یات تئی زومی دجیت چے بکن آں

من و کیزی آں منا مہر ء ابید پے ہست انت
 مہر اوں بکشات رزا ہنگه نہ بیت پے بلکن آں

آسی کمیں درد غم پس گیریں زہیر غم سکرات
 چم اوں راہان انت منی ساہ نہ سدا یت پے بلکن آں

من دلاب آں پے تئی نیاد ء بھاریں مہگل!
 نہ دل سوں سہڈیت غم نئے دست رسایت پے بلکن آر

O

سر گوپ ۽ دا ب تئي دا ب ۽ وڙا
سنگ نازر ک بنت گلاب ۽ وڙا

آکه ترجیت گ پینگیں رکاں،
وارت آپ ۽ هما شراب ۽ وڙا

جي مني هملک ۽ آگھیں ورنا
واب گندیت واب ۽ واب ۽ وڙا

کنیت روچے کہ آ منی زندع
زنت اچ من منی تیاب ۽ وڑا

چوں گر آنت هکت ۽ ماں غلامی ۽
تو نزان نے تینگنی بائے وڑا

لہنے شمیدانی تینگنی نواگپ نـ
کر بکار پار تک آنت کتاب ۽ هڈا سـ

منے گنائی بیمار چے رشته
من تینچو کارندہ آچو بیاب ۽ وڑا
اللہ علیہ السلام

تـ نـ دـ لـ دـ تـ سـ لـ تـ لـ آـ
سـ آـ دـ دـ دـ دـ لـ لـ نـ

تاتھ پیدا ۴۹ نہ اُنہوں
لآن پی تید نہ سُدہ انہ شہر وادی

تالہ فیض نیکیں پہ نہیں نیز رخ
لآن پی تید نہ سُدہ انہ شہر وادی

اُف غمی موجہ انت بائیت دل پے غموار موجہ انتی
لآن پی نہیں کھا چمن منی ملیہ موجہ انتی

تو موجرے و کرنے ولی موجری گل،
اچ من بلئے بیا کہ تی دز گھار موجر انت،

یک زندے سر کناری ِ پہنادع داشت یے،
مارا پہ گند کے کت یے ھینار موجر انت

باریں چنیں گناہے عِ شہم ء جگ اوا
زانگوش یے اے تیوگیں بازار موجر انت،

من گل کہ گندگ ء اوں گابانی درو شم ء
آوش کہ دیم ء داتگ یے پر، شار موجر انت

موجر پہ موجری ء بہار زیب دنت بلئے،

مرگے آدیدگانی کہ شاہار موجر انت

من په تني شنگ ۽ گندگ ۽ کورآں
شنگ مکن ديم ۽ مسکين ملگواراں

مہر په سنگ نه شاهیم ۽ بیت ته
دولت ۽ گوں تئی، من دل ۽ تورآں

آکه تني نیک بختی شریدار آنت
من هما شومانی رو ۽ سورآں

دل چ شومانی خاک پست ایت انت
رهنگ نمیں روگن وارنگ انت موراں

مارا چه کلن ئ گورگ نمیں گش ات
برادل چه ایچن سه ایمبل چه زروان

کس نزانت مندریں شامز ئ مکراں
کنگن چه سوپ پریشندل چکارا دوراں

من هما کومانی بھار اوں که .....
چه دل پر دل نه سونگ نمیں لچست شنگ شوراں

اے چه بای چه بای تینه بای

O

دل جم آں کہ چہ دل ۽ در کائے تو
 روپے مئے لوگ ۽ او دلبر کائے تو

خشت منا درد اس نیا هت ۽ گندک ۽
 مرٹگ آں کا سد کن ۽ شر کائے تو

مَنْ بَدِيْسْ دَرَدْ نَمْ غَمَانِيْ نِيَا مَجَّيْ ء
شَاتِكَامِيْ نَمْ كَلْ ء گَرْكَ ء تَوْ

اَنْدَگَ ء پَرْتَنِيْ بَدُوكْ آَلْ مَنْ بَلْنَيْ
پَهْنَا گَونْ اَنْتْ خَنْخَرْ كَائِنْ تَوْ

دَرِيْكَيْتَ رَوْچَ بَكْوْشَتَسْ چَوْ كَلْ ء
اَيْ مَنْ آَلْ بَا! پَرْ مَنَا مَرَكْ ء تَوْ

اَيْ وَذَمَيْسْ شَسْتَ مَيْسْ رَوا جَاءْ تَيْ بَهَارْ
بَيْلَ سَرْ بَنْتَ مَنْزَلْ ء سَرَكَائِنْ تَوْ

○

دل اوں ستگ جگر کشتگ
 تی دردال وگر کشتگ
 نہ کشتگ نکش نکاش ۽
 پس کشتگ اگر کشتگ

ها اوں من هما تی مبر
 غریبی ۽ من گر کشتگ

چہ تو بان برت اوں بے سوپی
بہر کشک، شکر کشک

اے راست پ تی نیاد
جفا کشک مگر کشک

بیا کمیں بہار ۽ گند
چتور رنگ یے دگر کشک

پرشگیں اُمر نے سستگیں ساہ ۽ نیا مجھی ۽
 دروہنگ براتاں ہنو بلنے راہ نیا مجھی ۽
 اف کجا آجینتہ گل ۽ پیشانی دتی....
 جمبری بُٹے پست کتہ ماہ ۽ نیا مجھی ۽
 سینگ ۽ جہلیں دل جگر ہر دو میں ہُن انت
 اے چنیں آسے کپتا ما چاہ ۽ نیا مجھی ۽

تو کلی مرد ۽ کمین او پار ۽ به گند
 کندگاں جسکین ایت مدام آه ۽ نیا مجھی ۽
 اے کجا اتک ۽ تو منا سد ڳنج ۽ خیال
 شترئے کت الہاں دو شی مسن لاه ۽ نیا مجھی ۽
 جا ورال حلک ۽ کئے به بیت سر پد ٻمبلاں
 ایمنی جار انت هر کجا ڈاہ ۽ نیا مجھی ۽
 یعنی پیٹه ملک تی بے سُدیں بہار
 لج بریں خان ۽ پونجھیں شاہ ۽ نیا مجھی ۽

O

شئتاں زاہری کناں پرزاں تھاری ۽
 بے زانگانی حلک ۽ نہ کرزاں تھاری ۽
 من یک رسولے ۽ گلیس کارواج ڏزتے
 بیا گوژ بدار بلئے منی ارزاس تھاری ۽
 روچ ۽ به پروش بلکنہ برات اوں ڪمک بدنت
 اوگ ۽ منی مه پروش تو کرزاں تھاری ۽

زانت ء کجام جاور ء گیابان ء سرکته
 رُژن ء دزهال چه ترس ء نمایلرزاں تہاری ء
 کتی گوں لنهال کنت گوں اکرار دیدگاں
 کش ایت نوکیس نوکیس آترزاں تہاری ء
 مارا بھار آ دیدگ ء پھمانی هاتر انت
 روچ ء درنگ آل گرداں پرزاں تہاری ء

○

جور بہا کنت گلاب ۽ سوداگر
 جی مرا تاں تی داب ۽ سوداگر
 مارا په ساھتے کن ے بے غم
 زندہ بات ے شراب ۽ سوداگر
 زانت گٹ گیر بیت منھی ھلک ۽
 جہسہ چداں او کتاب ۽ سوداگر
 کریشہ آگاہی ۽ منا بے گواہ
 دے منا وابے واپ، ۽ سوداگر

شپ تلائین ۽ روچ در داته
 تئي ستا انت شباب ۽ سوداگر
 دوزه مارا بهار سر غ پھماں
 تو اڳاں دات ازاب ۽ سوداگر

ہر کس وتنی کجال ۽ چار ایت گپ جنت،
کئے بزگانی حال ۽ چار ایت گپ جنت،

تو گپ جن ۽ وکرزے منی ھالت ۽ سرا
کئے ھالت ۽ مئے لالا چار ایت گپ جنت،

سائنگے نہ انت مہر کہ بے گندگ ۽ شہہ ایت
دل مئے آکسماں سال ۽ چار ایت گپ جنت،

آرا چکار گوں تی ورنائی پیری ۽،
آ کیسگانی مال ۽ چار ایت گپ جنت،

بے تواري ۽ مچار ما گنگانی مرشد ۽
تی کرتلگیں سوال ۽ چار ایت گپ جنت،

من یئے نہ من یئے غوس کرامات ۽ واجہ انت
آوت ولی کمال ۽ چار ایت گپ جنت،

شال، ڈیرہ، خاں نے اور ماڑا وتنی
ملک منی کت ولجہ نے لازم نے وتنی

ہار کر گئ پنج کور نے ہر گوز نے
اومنی زر بل نوں آلazor نے وتنی

تی پسیل نے هشت کپت آنت یے سر نے
بل کہ بند آس پڑھنگ میں واڑ نے وتنی

دریگتے پچہ بیارت نئیں ہر کس ۽
ھلک ونی میتگ ونی پاڑا ونی

دل مدای منے وڈا لیگ ات بلنے
اوگ جند ۽ ستک گبین کاڑ ۽ ونی

سک شرانت بے مرادی ۽ بھار
چ دل ۽ سہڈ ینگ ۽ ساڑا ونی

O

بیا بیا کہ جہان واب کپتگ
 اچ منے دیدگاں واب کپتگ

شاگیں گوازک ء بخت نیگ ء
 شوم روچیں زیاں واب کپتگ

بارگیگ ء منی بہرنیگ ء
 گنجیں آسمان واب کپتگ

چوں گران انت بہار ایوکی
 گنگاں کہ زبان واب کپتگ

زندگی سک ماں جوانی وش انت
نے بلئے بے تو او جانی وش انت

مارا لیک ایت آ مومنے پہلک ۽
ابوڑے چوں بے زبانی وش انت

اوھے روزگار ۽ غم ۽ آسے کپات
تام تئی شہدیں غمانی وش انت

کے وش بیت شر نہ بیت بہار
سک وش آں کہ پلانی وش انت

○

نوش آں داں په ہوش آں گل ۽ بے وفاتی نام ۽
ساکی مدار دستاں مرچی خدائی نام ۽

ساه اوں سدات مہمگل تئی دوری ۽ چہ ساری
گوشاں مہ اش کنات آں ہچبر جتائی نام ۽

آ کہ منی چ نام ۽ زہریگ ٿم نا رزا بیت
ھیرات ٿم ندڙ ٿم کربان بات آں پرائی نام ۽

وہدے دل ۽ بدرایت تئی لوٹ ۽ شیر کنیس درد
داں زندگ آں مزان آں جوریں دوائی نام ۽

بے چارگیس بہار انت تئی چاری ٿم وداری
نشتگ و زیپا کنت تئی شپ داں سباتی نام ۽

مکر چیزے ہنر چیزے
منا کنیت ہم صبر چیزے

نہ بیت لگانی بچ سودا
اگاں لیک ات گبر چیزے

چاپ چہ ہر دکیس دستاں
بدئے چیزے ببر چیزے

تئی دردانی باہوت آں
دوا انگت دگر چیزے

ابید چہ نائیلا جی ۽
نه انت شریں سبر چیزے

O

گنه بلیت نم سواب شہم ایت
 چرائی چمان کے واپ شہم ایت

چتور آگول نمیں غمانی دشتے
 بہشتمیں زرد نم ازاب شہم ایت

منارا سوچ ایت نیک بخت
 خیالاں وہدے تئی داب شہم ایت

خدا بکنت تئی تب ۽ سلامت
 مدام پھن شراب شہم ایت

تئی ملوکی ۽ ماہکان ۽
 منی جوانی ۽ تیاب شہم ایت

بہار گنجے کہ دوستی ۽ چہ
 گل ۽ رکانی کتاب شہم ایت

چونیں اے رنج ن درد منی جان ء کپتگ آنت
تبد ن لوار ن لوڑ زستان ء کپتگ آنت

اکئی چه دل ء ن شتگ واب چه دیدگاں
وشیں هیال مہنگل ء ارزان ء کپتگ آنت

ساکی مکن چو زلم ء کہ دنیا به بیت تباہ
پلیں شراب دار آنت کہ بیوان ء کپتگ آنت

دست اوں برسمیں من تئی گیواز سمبھینت
استال نہ ماں نہ روج کہ آسمان ء کپتگ انت

نوراں برے یا زند ء برے یا بہار ء بر
زہیراں وتنی مبرکہ منا گران ء کپتگ انت

بے چارگی نزوری منی کسمت ۽ باتاں
تئی درد ۽ رنج نوری منی کسمت ۽ باتاں

تئی کسمت ۽ باتاں گل ۽ وشی اے جہان ۽
بے تانبلی ملوری منی کسمت ۽ باتاں

اگن بے وفائی چتماں ترا ساھنکے بچارآل
دوئیں دیدگانی کوری منی کسمت ۽ باتاں

منی مکھے کمیں وتن تو ترا آسمان برکات
غم ۽ سکنی ۽ ہم سوری منی کسٹ ۽ بات انت

تو ۽ بھجیں پل گلاب ۽ تئی کسٹ ۽ بھار بات
یات ۽ زہیر ۽ دوری منی کسٹ ۽ بات انت

زیند وتی گوازینت اوں تئی سبر ۽ ساھنگ ۽
کنیت کدی باریں نشیگ اوں کبر ۽ ساھنگ ۽
دوستے ۽ دور داتے منا روچ ۽ تبدی ۽
او منی دژمن تو منا نہ پرے ساھنگ ۽
چ وتی امروز ۽ بدیں روچ ۽ شری ۽
باند وتی زھنگ ۽ داتگ اوں جبر ۽ ساھنگ ۽
کد کجام دیما روت ہما دیما تو روئے
او منی ہمبل تو چھوڑ زبرے ساھنگ ۽

O

من ترا زُرت نُتی جاه ء وتا دور داته
 چونیں دردی هبرے تو هم منا دور داته
 من که زی آرا چتہ رہسرا بے واکی ء
 آئی بارین ء منا مرچی کجام دور داته
 آئی دور دات منا من که نہ ساڑات آرا
 تو منا پرچا منی پاکیں خدا دور داته
 مرچی تو هم جن نے ناکور ء منا بے مهری

من کہ تئی گفت اے ولي مہر نے وفا دور داتہ
 دل منی ترک ات ہما ننکی چیہا نٹ اے سرا
 پتر اے چکا اے مہسوم چیا دور داتہ
 اف اے دنیا انت بھار و ننگیں دنیاے پدا
 جاہلی زور انت تئی راج اے ترا دور داتہ

O

پ دروہ نم دروہنگ نم دروہبات پروش ایت
 دنی براتی نم آج من برات پروش ایت
 بکندے جل تی مبر نم نزدیے کنت
 کجا منے شن نم اے کور چات پروش ایت
 ہماں احمد نم پروشگ ہیل کرتہ
 ہمارا دل اگاں تو دات پروش ایت
 کرار نم ایمنی نم بارت روچ نم
 شپانی وشیں واب نم یات پروش ایت

منی ڈریں ایتاني کلات ۽
 ہما رہبر کہ ” زندہ بات ” پروش ایت
 وتا من زانتا زانتی گنگ کرتے
 زبان چج بوت بازیں زات پروش ایت

دینا ۽ غربی گوش ے میراس منی انت
 الاه غنی انت منی الاه غنی انت
 کس پمن نہ لیک انت منی گورگیں کلن ۽
 اے مستریں کمزوری منی بے وتنی انت

O

اے دیدگانی کوری ء دل ڈوت کنت منی
 گند آں ترا پہ دوری ء دل ڈوت کنت منی

من نیشگ آت گدارے ہے چہ منا جتا
 گند آں وت ء نزوری ء دل ڈوت کنت منی

نازانت ء کس ملیک یے، بے واک ء بے وساں
 اشک ۽ چشمیں لگوری ء دل ڈوت کنت منی

بے مہروش نے ایں نے شاداں آنت مہربان!
گندآل وقی ملوری اے دل دوت کنت منی

دیوان نے نیاد نے مجلس گوں جوریں دشمناں
گندآل ترا پھوری اے دل دوت کنت منی

چوں تلوں ایت بہار تئی نیاد اے بہارے نے
ابو اے مجبوری اے دل دوت کنت منی

O

ھیل دا گک یے منارا رنج نہ ازاب ۽ آدت

انگت نہ روٹ نوری جوریں جواب ۽ آدت

نہ سارتی ۽ شپانی سگ ایت نہ روچ ۽ ٿرندی

چ پلن ۽ گوں نہ بیت مئے پلیں گلاب ۽ آدت

روچے نہ روچے زاناں بدئے نہ بیگواه بنے

تیر مائی روچاں زرگک دل تو تیاب ۽ آدت

شپ روچ گواں نرا باں شپ روچ گواں ازا باں
 هذاء چه گیش خراب انت "خانہ خراب" ءآدت

نئے ساہ منے سد ایت نہ نئے دیر بیت سکرات
 چہ تو کہ ملکمومت ۂ زر تگ اے جاب ۂ آدت

زوراں زور دنت انت آسیں غمان نہ رنجان
 حُججی نہ حُججی دنت آ مارا شراب ۂ آدت

نئے لوگ نہ دوارے نئے رکشت نہ کشارے
 انگلت نہ روت بھارتی شو میں اے واب ۂ آدت

O

تو نے جلیں پل گاہ ۽ ترا کئے ولی نہ کنت انت
 منی ذولیں گنگاں گوں کے دوستی نہ کنت یا انت
 منی بہت نیست تو نے منا بے ترا نہ بیت انت
 اگاں بے وفابنے تو وفا زندگی نہ کنت انت
 ول دوری ۽ تی آس دات دوئیں دیدگان ۽ کورکت
 دلی دوستانی گون ۽ کے چو بدی نہ کنت انت

مُشی مرکب ۽ کے بوشت انت قنی درد ۾ نہ بھل
پروا نداراں برات ۽ اگاں برادلی نہ انت انت

کل غ نیاد ۽ دل جمآں ممن سرے دوریں اے جہان ۽
ہندما پوشی انت انت اگاں مرچپی نہ کنت انت

پہ کئے نشان ٿئے بھار نوں ایتائی بام ۽ دا تگ
شپ ۽ آھری پاس انت بلنے کس ودی نہ کنت انت

O

تو نمارئے مئے وفایاں تاں کدء
 چوکنے جوریں جفایاں تاں کدء

روچے سہ بار گبرگیں کال ۰ تینی
 چہ ترا دوڑ ۰ جتمایاں تاں کدء

تاں کد ۽ سر سر جن آں لنجیں شپاں
سر نباں رژ نمیں سباباں تاں کد ۽

پر ٿئی مبر ۽ مرادیں منزل ۽
چہ ڏت ۽ چو بے سایاں تاں کد ۽

توس آں کد چ بھاریں نیا ٻت ۽
در په در پر تو گداياس تاں کد ۽

اے درد پنیں درد سے پنیں جان ، تباہ انت

مٹت ، قلغمیں را پنے تو پان ، تباہ انت

رندایت حیا ان ، پو بی بی ، گدان ،

اے چون نیں ادا بے بل ، عاریان ، تباہ انت

هر درد بل ایت وار ، خربافی گدان ،

ہوشی چم ایت آ تھی بان ، تباہ انت

تنگو نم تلاو انت منی کوه گیا باں
واری یے چنیں هنگنه بولان ۶ تبا انت

لناں ۶ کمیر داتگ نم پھان ۶ دوئیں ہرگ
از متھنیں بے درخیں انسان ۶ تبا انت

لک ۶ ہور ندر چ تی باد ۶ نہایں
تی نام ہما انت کہ گرآن ۶ تبا انت

سد شنک جن آں نیادے ہمپے بیل ۶ بھار ۶
دو ده سری سیتے بے تاوان ۶ تبا انت

سیت ء وٽ ء را ڏکتگ تاوان ء کیسگ ء
کفر اوں چم ایت یارانی ایمان ء کیسگ ء

پر ما هم چھے شانک دئے پر تو ندر بیاں
من چو گبر ء کپتگ آں زندان ء کیسگ ء

مارا وَ لُوقْ نِعْ لَنَّكُرْمِي ء هار ء منتگ
تنگو تلاه کئی آنت اے بولان ء کیسگ ء

دیری انت تلوں آں من چ وشیں انیدے
نوکے کدی من گند آں گلے باں ے کیسگے

ھار ے پھتاب ے بُرت ڈاگرانی کشت ٹھل
تو مے نگواہ ایت کوئی ھاران ے کیسگے

پوش اوں میہ گند نجستی ے کہ بہت تی من آں
منے ملکت ے گند ولی شان ے کیسگے

آزادی نہ آبادی نہ دیدار گلے بہار!
چینکہ مراد مان منی ارمان ے کیسگے

دال کد، سگ آں من اے در، نہ غماں جان بکش
دال کد، ہر شل انت اق منی پہماں بکش....

دال کد، نند آں ودار، من تی کول، رد،
ہنو کدی آپ دئے تو وقی کولان بکش

اچے اد، گیش مه چکاس منی سگ، کاسدا!
مہفل، شبدیں دپ، شکلیں بولان بکش

او ملوکی ۽ خدا اشک ۽ پکیران ۽ مه جند
اچے واران ریست چے ترا تادان بگش

بیا کہ بیایات ٿئے بھار آلہ بیماریت ترا
سک وش انت مرے موسم ۽ زندان بگش

کدیں کائے

گنوکاں متن گنوک انت دل کدیں کائے کدیں کائے
منی اشک ۽ تو نے منزل کدیں کائے کدیں کائے

کدیں کائے منارا وارت شپ نم روچانی الیکی
بلکش دل بیگنی ۽ نوں بل کدیں کائے کدیں کائے

بیا سکرات ۽ آس پر تو کہ سماجھ اوں شاشتگی درنہیت
نه بیت بے تو ہم مرگ حاصل کدیں کائے کدیں کائے

خدا ۽ چار بیا نوں که سگ اوں نیست رنجانی
په ساه ۽ سندگ ۽ کاتل کدیں کائے کدیں کائے

بہاریں زندگی داتھ ترا را من دوسد رند ۽
مبوجپه من تو چو غافل کدیں کائے کدیں کائے

دل مه کش ایت ھم شکھی ھندین آنت جنک
پرمژانی که مجلس ۽ نادین آنت جنک
پونجیں امر ۽ اے کجام هذ ۽ رستگ اوں
که لالا ٿم مامای منا ریپین آنت جنک

کدمی بیت آمنی بیت منی میر نہ زندگی بیت
گلے، گالے یا وباۓ ہما شراحت کے ولی بیت

کئی شپ جلیں نگاہے منی بیت ۽ گدوں ایت
کئی روپیں کنار، منی آس ۽ دل جھنی بیت،

منی دیما نشہ دوڑ رانت منا دوڑ رانت دیما نشہ،
چشمیں بے وفا کنی انت پشیں بے سما کنی بیت،

منا یا خدا بزورے پرے لندھاں پر پکیناں
 منا گشتگ اش کہ نیادے تئی گون ۽ مرشدی بیت،

منا مہمگل ۽ خیالاں وئی چه اناں ۽ برگ،
 جلیں دردے انسرایت تے غمے آسی نئیں دوی بیت

پرے ترمپے مہوشانی رک ۽ آپ ۽ نوشگ ۽ چو،
 منا ہر کے گمارایت کہ اے غوس دوزھی بیت

زہیر اس سبب اشائے درد نہ رنجاں شام اشائے،
تلا نمین کل تنی مہروانی ۽ سلام گلشائے.....

ہما نے تو کہ منی دوستی نہ گش نے رولہ
ہما اون ممن کہ تنی واگہ ۽ را بام گلشائے،

اجیب نمیں دیدگاں تنی کہ خمار درشان انت،
غریب نمیں دیدگاں منے کہ ممن اش رگام گلشائے،

ہما بہشت ۽ تلب گارئ ۽ بروت انسان،
کے چو جہل کپ ایت آرام من غلام گشاں،

منی تباہی ۽ روچ ۽ کے سر پدیں بال انت
سما را تپل گشاں، زانت ۽ نا توام گشاں،

بہار ۽ چے گشاں من کے ھاترے کوھیں
شپ ۽ ندیستگیں دست ۽ یے من تلام گشاں

O

جی تی نمواری ۽ زھمے جگ
پر منا تو ساری ۽ زھمے جگ،

گوں خماریں دیدگاں ایمان بریں،
منے دل ۽ راشماری ۽ زھمے جگ

من کجا ئے تو کجائے بست ۽ پد
واب ۽ ہمراہ داری ۽ زھمے جگ

مان بستہ تیلی امروز ۽ غماں
اے گنوگ ۽ ساری ۽ زھمے جگ

امبرال کنیت ۾ بھارے دنت منا
آحمدہ ہنچو پاری آ زھمے جگ

مان دل ۽ دردے که گوں ناز ۽ نہشته بیت انت،
 ٻمہلاں شنر بے انداز ۽ نہشته بیت انت،

 من کدمی دوستی ۽ برآه ۽ کتاب ۽ واناں .....
 آکچاں رنگ انت گل ۽ ساز ۽ نہشته بیت انت،

 مرچی ہر درد ۽ منی سینگ ۽ توکا جاہ انت
 ٻاندا ڻئے نام ہر ٻماز ۽ نہشته بیت انت،

ممن هما دوستي نه همپاوه نه ایکاں پروت،
 آنچه ئەمھرے کە گول گاز ئەنبشىه بىت انت،

مھر ئەنجىئر ولى دروشىم ئەپان ئەوان اىت
 عشق ئەبالاد گول سىك باز ئەنبشىه بىت انت،

كابلى شىينك كە ماشىال ئەشىندى گۇارا ئانت،
 تربت ئەتاله ماشىراز ئەنبشىه بىت انت،

دېمىن نە دوست ئەتەمك شەهدىز زبان ئەنال اىت
 آھېر غوس كە گول باز ئەنبشىه بىت انت،

ہوں گار نے گمار تھی ہاتھ نے من
 چہ کن نے درا سیس چار آں ترا من
 دشماں، کوبال، تیاب دیم نے ریکاں
 تھجاد نہ گند آں تھی درود نے من
 تو پیچ ارنی کول کر تک نے نے نیا تک نے
 بیا پر تو کوئے تک امبر نے من
 تھی غم نے آزانی نے روزگار نے
 خدا ران پیغ غم بلنے زاہر نے من
 پڑ آزانی را نے ملا نے مرشد
 ہم جیسے خدا ریس کا زمی سر نے من
 اے پنسان پنھی تبا کئے درا بت
 تھبے نے دستک بہار نہ سخن نے من

رنج اوں چوپیسی نہیں سر، دوست انت
”دوست منا دوست، هاتر، دوست انت“

مہر کن آں بے اوست، وفانیگ،
اے دریج مارا بے بر، دوست انت

بو منا سک دوست انت بہشت بیلی
نه بلئے چو کہ تئی در، دوست انت

مارا په نازانتی مجھن تشن،
اے گنوکی منے دلبر، دوست انت

بے کل، باکیں اے بہار، ویلیں
تھی نزاں آں کہ چوں ترا دوست انت

پژوش ایت ہم دل ء سازی ہم
زہر کنت ہم من رازی ہم

گول دیدو کاں بلوری لیبے
کنت گل گول دل ء گوازی ہم

سگت ایت نئے منی دوری ہم
کندایت گول ممن نئے وازی ہم

مہنگ اول رس ایت، ساہ اوں روت
اشک ۽ من جنگ بازی ہم

احد ۽ دو دل ۽ نہ پڑو شانت
رسم نہ شریعت نہ کازی ہم

باندا په بہار الٰہ انت.....
مرپچی دیست گل ۽ را زی ہم

دنیا ۽ غربی گوش ۾ میراس منی انت
الٰہ غنی انت منی ا لٰہ غنی انت
کس پمن نبے ایک ایت منی گورگیں کلن ،
اے مستریں کمزوری منی بے وتنی انت

سماءِ بے سمائی توبہ توبہ
اے اُمبراء پدرائی توبہ توبہ

گسۂ آؤک میں مہمانۂ مکن جست
پشیں تنسی بے ریائی توبہ توبہ

خدا وند، خدائی و خدائی..

تنی ماں خدائی توبہ توبہ

وْفَا داران ۽ بیت ۾، بد وفاٰئی
ترا گون بد وفاٰئی توبہ توبہ

دل ۽ بُرَّانت، پھماں مرچ گیج انت
گران انت درد آئی توبہ توبہ

جتاٰئی وٽ ازابے یک بلنے دوست
جنوزاں نئیں جتاٰئی توبہ توبہ

مہر ا تو گش نے اکتھے
رہئے مہر رہئے

درانج انت سال شپ غر زنجانی
نیاد ا چکل ا ساھتے

رسنہ مہکل ا دستاں چڑھتے
پوپلی ترے دوستے

گوں ممن چوش تی مہروانی
مہرے یا تی آدت

چار ات من ترا تو ہم چار
لوٹ ایت پے دگہ شریئت

تیلانک دات منا چانٹ ء ڈن
خیراتے نہ انت داوتنے

دلبر کم امر نازانٹ
بھار بے زبان دلوتنے

چخ سر ۽ زوراڪ ۽ فرييان ۽
نيست پناه چخ جاه بد نسييان ۽

بے حساب انت لي لي ۽ پوشاك
گردوئے جان ۽ نيست پييان ۽

کني گور ۽ درمان ۽ بروت مردم
لٹ سپاہيگ ۽ گون تسييان ۽

نيست کدر بيرانيش شبهه ۽ ملڪ ۽
شارز ۽ ندكار ۽ ادييان ۽

کني به بيت مهر ۽ چه بهار پيسه
پمنا جور مان تني که لييان ۽

دلبُری دروگے آشکنی دروگے
ہست ترا گوں ممن دوستی دروگے

تو منی زند ٿئ زند ۽ بھراهے
کنت وفا جوریں زندگی دروگے

تو منی مہر ے ھا تر ے ھا تر ے گٹ ے
 اے گلیں گپ ے راستی درو گے

دل پدرد بیت پمنا مہکل
 اے نہ انت گپے باوری درو گے

بیا ترا ہر دو دیدگاں جاہ انت
 غوس بہار بیت متلبی ؟ درو گے

فکرے غمے گذتیے بیچارے داتگ یے
 کدرت خدائی کہ منا امبارے داتگ یے
 آ دبجم انت کہ اشپی ھتمن مراں گل ۽
 بانداتمیں آیگ ۽ منا اکرارے داتگ یے
 بے آئی مکندگ نہ پڑو شایت ٿن اے ٻل ۽
 ٻنچیں منا کہ بہہ نروت ھینارے داتگ یے

لوٹ ایت ہمائی دل کہ منی دز رس ۽ درانت
 پچے واہگانی وا جہیں سردارے دا تگ یے
 مات ۽ وئی مراد ۽ و ڈالی کتہ بچک.....
 ڈریں کتاب ۽ جا گہہ ۽ دشترے دا تگ یے
 تازک تب ۽ من نازکیں فرمان ۽ شنک باں
 روچ ۽ دئے آں من چیرمنا شارے دا تگ یے
 اے ھم بھار گنجے کہ چیزے و دا تگ یے....
 شاباشی یے نہ دا تگ یے بیہارے دا تگ یے

گشت یاد انت یے منی کشت ۽ سب یاد نه انت
 اف کشوک ۽ را ولتی جند ۽ تلب یاد نه انت
 آدگه گلیں ہما وحد ۽ هبر یاد منا .....
 بس اگاں یاد نه انت دلبر ۽ تب یاد نه انت
 ہنو کہ ایمان اوں سلامت تئی نام ۽ پدا
 تو منا یاد ٿئے دگه دین ٿم نذهب یاد نه انت

من وتا گشته په توا ف نہ ہمائی کلن ے
آرا کہ جند ے ولی جاہ نہ حصب یاد نہ انت
کئے ولی ما قیں دیار نہ چہ شمو شکار بہار
جی با بولان منا یاد، حلب یاد نہ انت

O

بیکاں گوں بندرگا انت دیوال آسمان ۽
 دانکه مہ روت ازابی ۽ مئے حال آسمان ۽
 تئی دروشم ۽ ستائے تئی مهر غم تئی رزا ۽
 نازل چو آیت ۽ بنت هر گال آسمان ۽
 محتاجی ۽ پے رنگیں مئے ہمبلان ۽ زُرتہ
 دست ٹال واجہ ۽ پے چم ٹال آسمان ۽
 یک یک ۽ دیر بیان انت مئے نیل پُرمڑائیں

ہر شپ سد ایت چے پیا استال آسمان ۽
وہدے چے وانم پریات وہدے چے دوانم سلووات
گوں من نه بیت کناں من جنجوال آسمان ۽
ہر دین ۽ چار دھی ماہ چومبھگل ذرشپ ایت
دل کش ایت کہ کناں یے چونال آسمان ۽

o

دت ء من میگ ء چجہ نیاراں
 درا م چہ کجا اتکہ بزراراں
 چیا پ نشگ ء مرچی غمی ے
 گل ء غم من ترا چھاں داراں
 امیت ء کئی بہندے دل از ایں
 تئی گی کئے یہ دن کله داراں

وٰتی جند ۽ ترا بکش آں توامي
 دمانے بکش منا چم ۽ خماراں
 نیا ما وھد ۽ مئے دیوال بستہ
 ہما تو یے ہما من غوس بھاراں

راہ دروھانی همسفر بیت سفر نہ گوز ایت
 نہ بیت سرمنزل ء سرء دانکہ سر نہ گوز ایت
 گوز ایت ترک ء چہ سوچن ء اشترے بزانے
 نزانت ء زانت ء چہ زانتکار ھبر نہ گوز ایت
 برے تو رندے ہزار رندال گوز ایت رند ء
 درامد ء میگ ء ولی تو مبر نہ گوز ایت
 کسانیں وحدے بلا ہیں غم چہ گوز ایت جہد ء
 بلا ہیں زند ء کسانیں غم پہ سبر نہ گوز ایت

منا ایتاني حلک ۽ پچے منا امیت انت
 گوڑا یت الٰم تھاری میں شب ستر نہ گوڑا یت
 گوڑا یت الٰم بجنت پچے منا بھار آ
 مکوڑا یت اچے میتگ ۽ منی ۽ اگر نہ گوڑا یت

O

دل منی دوست ء گوں دا ب ء گونجگ
 اشک من دُوا ۽ تیاب ء گونجگ
 مر چپی که نیاد نم بے واپی شپ یے
 دائے بد بختی که واپ ء گونجگ
 جی ملوکی بکش که بکشنہ ہے
 تئی بدن من په سواب ء گونجگ
 پھے شد نم چے سامن ساری انت
 دید گانی تئی شراب ء گونجگ

من چه الم نه زانش ء سرگوستگ آں
 چا که تئی مہر ء کتاب ء گونجگ
 منے ایتاناں بہارے گھر ینت
 ہمو کہ تئی جوریں جواب ء گونجگ

زان آں اشتاپی ۽ کار شر ھم نہ بیت
 "گھنگ ۽ کاسگ ۽ داں سبر ھم نہ بیت"
 یک دے چار ات ۽ دیم گپت ۽ دتی
 اف چرے لذت ۽ لگت تر ھم نہ بیت
 بل منا من گنوکی ۽ سر کشته
 ساریں شائز گنوکاں چه در ھم نہ بیت

ہر کسی کہ ھرا بیاں پدر کن ے
 اے وڈا دت ترا چھ کدر ھم نہ بیت
 من وَتْتَنِی آں تنیگ مان آں بہار
 زَر زوال ء زوال ء په زر ھم نہ بیت

O

دیدے گر کور بہ بیت غوس یے بارٹ
 ترانے بے تور بہ بیت غوس یے بارٹ

زندے بے تام بہ بیت بارت یے خدا
 زردے بے دور بہ بیت غوس یے بارٹ

زانٹ نازانتے اگه ٹرس یے مہ بیت
 اشکے لگور پہ بیت غوس یے بارٹ

نیکی ۽ تشن ۽ شگانے گوں بیت
بننگے مور ٻه بیت غوس یے بہارت

ھک و په زور زنگ بیت، بلئے
مہرے په زور ٻه بیت غوس یے بہارت

بے سر ۽ گنگلیں گر راجانی بہار
ھھھر ۽ شور ٻه بیت غوس یے بہارت

دل اجب، تماه ئے مئے تلب اجب
اے زندگی تباہی ۽ سبب اجب

دست دت جن آس ولی من گردن ئے
زورا کی ۽ سکین ڏنت مزھب اجب

کہ ماہِ میں پہ ماهکانے والے زرایت
تہاری ہو ہمارہ منے چتب اجب

نہ مہر نہ نیکہ مہروانی و شہین
ماجب منے ذات نہ منے زب اجب

نیست کس نہ حکم زند و بید من
یا خدا تی بندگانی تب اجب

بـ ۱۶ بـ ۱۷ بـ ۱۸

بـ ۱۹ بـ ۲۰ بـ ۲۱

بـ ۲۲ بـ ۲۳ بـ ۲۴ بـ ۲۵

تُون دئے انت براں منا اے موسم بندی نہ زندان،
ہر سے جن آبنت آس منا اے موسم بندی نہ زندان،

دارت منا ہر نیلے روچ ۽ سیہ ماری، چوزیم ۽ دج ایت
ہمک شپ ۽ ہر پاس منا اے موسم بندی نہ زندان،

ناشی کشیت یا زرگوات و بدے گوڑیت زندان ہ
یات ہ دنست تینی خاس منا اے موسم بندی نہ زندان،

زندوک آں پہ بامگوا ہے، درکنیت پمن کد را ہے
توریت بے کسas منا اے موسم بندی نہ زندان،

رنج نہ منا را رنجنیتگ رنجان مہ رنج آں پچ بکن آں
تئی اوٹیت اپاس منا اے موسم بندی نہ زندان،

دل کہ پر تو زر ایت ماہ بانگ
شومے پر ووت گوجیت چاہ بانگ

جائے تئی دیدگانی لکیت تیر
نپ چ دارو نہ بیت دراہ بانگ!

بازیں فریاتاں کنک نم نادوک آں
گرپ و چپے نہ بیت آہ بانگ!

کے تئی کہ بہ بیت دید ۽ پدا
بھیا آرائہ بیت جاہ باڭك

نئے کہ کمیت انت کرار آسمیں دلء
نئے کہ بے تو سدیت ساہ باڭك

درڈھنگ تو چو ملکمیت منا
بیل چوتی ۽ بہ بیت واہ باڭك

تني غماں گار آں چوں کن آں مہگل!
درداءں سر بار آں چوں کن آں مہگل!

پر تئی مہر غم وش تب نئیں نیاد ہے
در پدر وار آں چوں کن آں مہگل!

من نہ لوث آں کے سئی بہ بیت دنیا
زرد ہے پا ہاراں چوں کن آں مہگل!

دڙ من نه عيرال چه سرعه ساڻ آں
آستونگي مارال چوں کن آں مهڻگل!

بے وس آں مهڙ ۽ هاتر ۽ دستاڻ
پر تو شاہار آں چوں کن آں مهڻگل!

ماهیڪانمیں شب نه شراب، بے تو
سد، سما، سارال چوں کن آں مهڻگل!

نه گل نه بلبل نئے گلتانے.....
ھشكين بھارال چوں کن آں مهڻگل!

دل منی گوں گلائیں کاڑ ء شت
ایوک آت بے وسی گوں ہاڑ ء شت،

پشت نہ کپتگ پتو بلوچستان،
وہدے پنجاب ء اور مارٹا شت،

کشت زیارت ء سندھ ۽ پیر دل ء
چم په نیوی ۽ تندیں واڑ ء شت

من هم نه جنمی ن غم،

دل تب، اتک و قی آپار، شت،

زلم بگوات، راگوں آت و شحالی،

چون خوب، شان راز، شت،

تو دل بخیز، پیهار و قی زهرنے،

ماگنواہی حملک نه پاڑا شت،

و سرپا، سرپا، سرپا،

و سرپا، سرپا، سرپا، سرپا،

و سرپا، سرپا، سرپا، سرپا، سرپا،

و سرپا، سرپا، سرپا، سرپا، سرپا،

منا گوں کس ء نئے کینگ نہ کتے،
من سکیں بے وفا مطلب پستے،

وفا نم بے وفائی عشر ء جنت
بہ بیت ملا یا کازی سکیں مست یے

تنی محتاج بیت سرگوپ چے پہما،
پر انت یے چہ پریاں رنگ ء دتے،

گل عشرہ دریاں دل نہ کش ایت،
کہ مسک نہ مبلیں بیکاں گوں بستے،

نہ گندال مہروانیں بیلے ہنچیں
بداتین یے منی دست ء کہ دستے

بہار ء پچ کناں بے وار سین ء
نہ راجہ نئے دگہ دولت ہست یے

O

دلبر کم امر نے نیازی

دردال دئے دل نے پڑا لائزی

تائیر ہم بدئے دردال گوں

مرک نے گھنٹ انت نے چاری

لوٹ نے تو سر نے یا مال نے

ہر دو پر ترا انت ساڑی

مہر نے اتگلگ آں بیکھوات نے

زرو نے دیاں ترا من کاڑی

چ انت اے کلات نہ ماری

یک رندے بکن ہانے تو

لیلاڑے لڈے لیلاڑی

مہگل تو میارے غوس ۽

شر انت گوں بہار ۽ ہاڑی

O

مہرے چونیں پا د ۽ کہر تبیں زور ۽ کشتنگ
دیشت ۽ نام ۽ منی شہر ۽ یے شور کشتنگ
منے گلیں حلق ۽ دیارانی زنگ روژنائی
رثنے پا لوگ ۽ وئی وا جہیں کور ۽ کشتنگ

(سُرِّ اشیاءِ پرانے)

گل انت یک گنو کے

گل انت یک گنو کے کہ سار بُوڑا انت
 بلنے درد نہ رنجاں دو چار بُوڑا انت
 کجامن برک آں دل نے وار کین نے
 کہ کھریں پھے خمار بُوڑا انت
 غم نے لشت منا کہ زرنکیں بدن مئے
 پدا پرشت نہ پروش ، شکار بُوڑا انت
 پدا تیر شنز انت براتانی نیام نے
 پدا وار نے پری گھبار بُوڑا انت

خدا وت تئی خیر ۽ کنات واریں بولائ
 تئی دشمنی انت آ منے یار بونگا انت
 که هر کس ولی جند ۽ شوہاز ۽ بتلگ
 اے لپے چنیں غوس بھار بونگا انت

(لبی این پی ۽ پرشت نہ پروش سرا)

O

گیر په زر انت یاد په زر انت
 بارگ ۽ هلک ۽ نیاد په زر انت
 دل منی کش ایت لی لی ۽ پار ۽
 ابو ڦے بالي پاد په زر انت
 او خدا مارا ھم بدئے زر ۽
 یا گکش تئی ھم داد په زر انت
 اے کجا م بازار ۽ منی سر کپت
 برات په زر ۽ یاد په زر انت

من تی رشتہ سورگیں سادے
 ریدگ نہ مکرم ساد پہ زر انت
 دت گلائی یا سیاست یا گی نہ
 رہبر یا زندہ باد پہ زر انت
 او بہار امروز یا غماں ہمباز
 زر ترا نیست نہ شاد پہ زر انت

دوستی بیت یا په دنیا داری بیت
 رشته گوں تو ہر ڈول ء مئے جاری بیت
 وہدے گوزال دوست ۽ حلک ۽ نزیکا
 من رنداباں نہ دل اچ من ساری بیت
 چوکے پنگ یے پا ہو رنگ ء لوپ داتہ
 من اے زاناس باز سرانی گاری بیت

بس یک رندے تنگے گپت اوں رکانی
 چوش نزانت اوں مارا اے بیماری بیت
 آرا لیک ات کار گشادے سکمیں من
 آخ نزانت اوں رہبر مئے اخباری بیت
 اف چموئی آ ھم گوں دوست دارے ۽
 اے آلیب انت اے لیب ۽ چمداری بیت
 ولجہ بوت ۽ دھدے حلک ۽ غوس بھار
 گت نہ گپت اوں پما ایتم گواری بیت

چھے دروگ چھے راست

اگاں اے راستے

(خدا انت راست بات)

کہ دو شی یات کرت

منا تو سکا

بلئے نیا تک اوں

تہ دروغ ہمیشہ انت

(در یگہ بو تیں اے راست دروغے)

کہ دو شی سکا

ترامن یات تراکت

بلئے نیا تکے

O

نیک بجن یا بد بجن

ترشان په حسد بجن

زار په گنوکی نه

آپ سنگ نه کد بجن

دژمن جنت یا نه جنت

تو بجن کیلہ بجن

ھیل اوں دات شاڑی

دارگ ک اوں من رو بھن

گر تو لوٹ ے منزل ۽

مئے پدان ۽ پد بھن

بے بہار ۽ پچ نہ بیت

تو درپچ سد بھن

O

اے میتا پس شپ نم کندی تیاب ۽
 نہ انت چج مرچی دارو دوا بئے

اگن بنے انت ته بئے انت کیف نم کدھ
 مہ بیت کمی منی ساکی شراب ۽

بنو شاریں بنوش ہم بے کسas ع

گنہہ انت مرچی دارگ حساب ع

بلوریں کدھ دیما پریں شیشگ

ودار ع کئے بہ تندایت تئی جواب ع

شراب نہ ھسن بنت چیزے پتینکی ؟

بھار تو اے کجام دنیا ع واب ع

O

بکنارء پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت،

من آرا پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت

گسان انت آتنے و بدی نزانت مہر ء و ڈا

وفارا پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت،

گشان یے کہ تئی خدائی ء گڑنگ انت شامز،

خدا را پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت

من زال آں آدم، شو باز، چپ نہ انت سمازی

ھوارا پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت

ہزاراں موئی تر تھوراں دل منے ویراں انت

بہارء پلے جن آں بلکس دیم ء ترین ایت

الف آزگیں

الف آزگیں

آخیا لے کہ شپ روچ

اے سرغا آسرا نت

ہو کہ در پہ درا نت

چو منی مبراء بے جاہ غبے حلکہ انت

آخیال غسیب غتے سوب مندی انت

تئی

تئی

ہست نمیستی ۶

نیام ۷

منی زندہ بخوش گواز ایت

کے

کیک شرابی ۸

بے حدہ بخوش ایت شراب

۹

مزانت اے

کے شپ چوان گوستگ

منا بلوچستان داتگ آلۂ ء
 جی بلوچستان جی بلوچاں بات
 جی پر اوش ء رژ نیں روچاں بات
 جی پرے جنت گونکیں جاہ ء
 منا بلوچستان داتگ آلۂ ء
 کئے گش ایت بیلاں آستگ بام ء
 دو دگه پاس لوٹ ایت گور بام ء
 گیش لوٹ ایت نوں جہد پرے راہ ء
 منا بلوچستان داتگ آلۂ ء
 شنک پرے دریا نخ سرو گیں کوہاں
 شنک پرے دشتان وشمیں کور جوہاں
 شنک بہار باتمیں آجولی راہ ء
 منا بلوچستان داتگ آلۂ ء
 منا بلوچستان داتگ آلۂ ء

بلوچ، بلوچستان، بلوچی

اے گلزار میں گوں آسمان
 دوئی جہاں گوں جہستان
 ارش گوں پرمی نم پر شنگاں
 انگلت بلوچستان گہہ انت
 سور نم ملک جن نم پرمی
 چارگیگ بہ بنت دو سری
 انگلت پہ ڈیہہ نم رنگ نم

گندے بلوچ نہ آجھہ انت
 پاکیس کرآن پاکیس کرآن
 چ گپ نہ گال نہ چ تران
 ہر کس بدوانک انت چیا؟
 شہدیں دپاں شہد جاگہ انت
 شہدیں زبان جان نہ عل انت
 کوم انت و ساہ نہ بدل انت
 ذیبہ نہ بھار من چے گوشائی
 ماتمیں وتن، مات مکہ انت

غمائ چمن آرا جتائی ۽ نیشت

خدا را خدایاں خدائی ۽ نیشت

منا بے گواہ کت منی شری ۽

ترا تئی گناہاں درائی ۽ نیشت

چه هر دو جهان بے سما پیرگاں

ترا چه وت ۽ بے سمای ۽ نیشت

سترنک آں آسیں وفا ۽ جال
ترا بے وفا بے فائی ۽ نیشت

دراہ رپت ۽ برتابانت دل ۽ پروت ۽
شے درد ھم په دوائی ۽ نیشت

براتے نہ بیلے درے نہ دوار
بہار پکن چج چیز آئی ۽ نیشت

O

آسمانی کتابے در دا نگ
نیکیانی سوابے در دا نگ

ڈیل غبالادع نوجتیں گوئے
در وشم عما هتباے در دا نگ

شنبہ یں آپے چمک ۽ کوہی
سند بروکیں شرابے در دا نگ

تازگ انت سال ۽ دوازدھ میں ماہاں
پُر بہاریں گلابے در دا نگ!

شال شالے بہ بیت شالہ بہشت
وش نہ بیت پنج منا بے در دا نگ

دڑھناں مہر ۽ دوستان گنار
اے پے ڏول میں حسامبے در دا نگ

لولي لوں کن آں بچيگ ء

بچي په بلوچستان ء

کربان کنت سراغ نه جان ء

پيله کنت پت عارمان ء

لولي لوں کن آں بچيگ ء

بچیگ اوں بلوچ رانج بچیگ انت
 آ جوئی گھبیں تاج بچیگ انت
 وہ داری گھمیں بان بچیگ انت
 اولی اول کن آں بچیگ ء

پچ اوں غیرتی شیر تیچ انت
 را جی جوز گاں سر رتیچ انت
 یا گی میں پت ء پدر تیچ انت
 اولی اول کن آں بچیگ ء

پچ اوں چاکری دیہہ ء بیت
 شنک په مکبیں ڈیہہ ء بیت
 پس نہ پیر کی نیہہ ء بیت
 اولی اول کن آں بچیگ ء

O

وتن منی وتن منی
 ندر بات پر تو تن منی
 منی دل غ جگر غ جان
 بلوچ گلاني گلتان
 چمن منی چمن منی
 ندر بات پر تو تن منی
 په زور انت دشمن سکاگه

تیارا نت پر تی رگ ۽

راج ۽ کسان مزن منی

ندر بات پر تو تن منی

پر ترا بہار کھیت

مئے دل ۽ کرار کھیت

جسم ۽ جان بدن منی

ندر بات پر تو تن منی

ڏمگوی کیزو ھانہ شاہ

(DISTRICT JAIL QUETTA)

کوئل ٿو گر ٿو ڪرس ۽

فریاد ٿو ڈائے ہرس ۽

راکٹ ٿو بنگ ٿو چرس ۽

تئی تو کا گند رگا آں

ہر کوم ٿو ہرز بان ٿو

پیر ٿو گسان ٿو جوان ٿو

وار ٿو امیر ٿو خان ٿو

تئی تو کا گند رگا آں

چہ آدم ء زیانی
 کیزی سر کیزیانی
 پسہ بہ بیت کئے نی
 تئی تو کا گند رگا آں

انسان ء مسلسل دولت
 بے مہر غم بے مرقدت
 ملام، سوت، رشوت
 تئی تو کا گند رگا آں

ڈالچاری زر پستی

رہر برانی پستی

غ کاتلانی مستی

تئی تو کا گندگا آں

بیچارگ غ غریباں

در ملکی بد نسیباں

بے یار غ بے ھسپیباں

تئی تو کا گندگا آں

بد کرد غ بد اپال غ

دانش ور غ ابدال غ

غ شوکشوک میں زال غ

تئی تو کا گندگا آں

کہ تو زالمی نے

ھومنا دزے بلیک

ڈنگے بلیک

بدکاری ع بہتان بدے

ہو کہ غدار اوں بزاں

پاگل نے بے سار اوں بزاں

ہو منا کیز بلین

جیل بکن

پہنچ مرگ ۽ ہمک پیمیں تو

تو جیل بکن

کلیس بہتناں

بدیں ناماں

تئی سگ آں

بلئے

ترا جی جان نہ کن آں

کہ تو زالئے

گول تو مسن دیوان نہ کن آں

ترانوں زندگی ماس انت

اسد گشت ے مجید گشت ے
 منی پلیں ھمید گشت ے
 سفر خان ۽ وریں ٹالی
 بزاراں کت شہید گشت ے
 تینی زلمانی تپاس انت
 ترانوں زندگی ماس انت
 منی کشت ۽ کشاراں ۽
 منی سبزیں ڙگاراں ۽
 کت ے بھم شان بھم گواری
 تباہ کرت انت شہراں ۽
 منی بیر ۽ ہم روک آس انت

ترانوں زندگی ماس انت
 منی ملک ۽ تو باز یں ہند
 وقیٰ واہنداں ۽ داتے
 پھاک ۽ ھاک شانی ۽
 گلیں راس کوہ بخشاتے
 منی کوم ۽ اے احساس انت
 ترانوں زندگی ماس انت
 تئی امریکہ نیں حاکم.....
 چتو مئے گوا در ۽ لوت ایت
 وقیٰ راجداری ۽ پار ۽
 منی نیلیں زر ۽ لوت ایت
 بلے اے ز منی بر اس انت
 ترانوں زندگی ماس انت

بیا

دردِ عِ بازارِ عِ

روپے روپے

بیا!

تو بلوچے

پہ بلوچے بیا،

زانہ کر سوگ

آسمان پیریں

او منی آه.....!

بس بہ سوچ اے

بیا

آکه سر ۽ ہوش ۽ برائت

آکه سر ۽ ہوش ۽ برائت
 نئے کہ شراب ۽ کدھاںت
 نئے چرس اانت ۽ بُنگلی برائت
 نئے دولت ۽ میراس پتی
 نہ شریں جِنگ انت دلبریں

آکہ سر ۽ ھوش عَبرَانْت
 مستین تو ار ۽ نہر ۾ آنْت
 کہ جنگ ۽ پڈ ۽ برات اش جن آنْت
 ماتی دیار ۽ ھا تر ۽
 ھوش عَبرَانْت مئے چہ سر ۽

زماں بروے، صدر مارشل ٹیٹو

کیک آزاد تین کو مے عسر وک

راہ در بر نمودیما بروک

نہ زندگ انت منیکہ مریت

پ

کئے پشمیں در داں زریت

کئی دید عوادار نشانگ انت

چ کیگدے؟

چ برادے؟

جی گھار عگندگا

داشتگ دت عرازندگا

پوش نہ بیت

چو ش نہ بیت

تو!

وحد کی گدی گواز نیتگ انت

خشتاد نہ حفت سالاں پہ

چ کی گد نہ

چ دلبر نہ

کس نہ بیت

برات نہ گہار دیما تی

کوم انت

ونشک ایمن نہ

آ جوئی نہ
 آ زاتی نہ
 سار تیں نہ سردیں ساہنگ نہ
 تو پہ کئے نہ
 سکرات نہ
 سکرات ترا باید نہ انت
 ! هان
 کے بہ بیت چوکہ بہار
 بے بندر نہ
 لوگ نہ دوار
 نہ آئی بہ بیت آئی زمین
 نہ آئی بہ بفت آئی کشار
 آ کہ دگہ راج نہ غلام

آزاتی

آجولی

سکیس و دارء نشستگ انت

آچوش

سکرات عبہ بنت

ھیرانی گپے نہ انت

غريبی بل

غریبی بل مناہل کن
 کہ سک بے وارئے بے زندال
 غریب تر اچ تی جندال
 غریب تر اینکدر بست اوں
 کہ چتو خزر نہ کنت کے
 منا گند اپت تج ایت ہرس
 کہ بلکن وامے لوٹ آں من
 کہ بلکن شامے لوٹ آں من
 غریبی بل مناہل کن

پڑشتگ نیں خیال مے

مُن زَمِ تیاب ۽ دپ ۽

نمہی ریک ۽ سرا

بے خیالی رد ۽

جوڑ کت اوں یک بُتے

دلیست اوں داں دوت اوں

ثری ۽

چارت اوں

مُن نہ اوں

اے توئے

بَرَيْسِ بَيْنَگَ

او منے میتگ ۽ بریں بینگ،
 بہت ۽ جیسی نم وروڈئے،
 لاپ ۽ هاتر ۽ گرشنگ نمیں،
 ساختے اوئے نم اودئے،
 ہر کس کہ ترا پختے دنت
 بُٹی بُنگے دارین ایت،
 بُٹیگے بدنٹ ماھیگ ۽،
 وک نے تو پرانی انائ
 گندئ نم شرین نے دمب ۽
 پادان یے کپ نے ایر دستی،
 ھیوان یے نہ نے تو گستی،
 ہنچیا ترا دوست داراں

دوسٹر چه او ۽ مہلوک ،
 ٿوئی دیدگ نه در مارگ ،
 تو په چندے ئه وشان ٿئے ،
 ايشان ساه بدئے کيمول انت

اے دنیا آزمانکے انت

اے دنیا آزمانکے انت

اے دنیا آزمانکے انت

ایشی بندات تپلی انت

غایشی آسرائیت پیری

دو میں امراء انت مھستاجی

من عن تو

آغا ایش

ہر چہار مھستاج یک دو می

چہ کس عن کس نے انت مہتر،

نہ یک عن دو می انت گہتر،

ابید چہ آزمان کار عن

کھ.....

مئے ہست نہ نیست یے دستان انت

نم مارا بولو ے کر تگ،

ولتی شاھی تب عگی ے،

مارا پر ما تگ یے جی ے

○

هر لدءَ گریو آں
من تئی مہرانی پدا گریو آں

کدنیا دءَ کنیت
من گل عدیدءَ داں کدءَ گریو آں

اوہ دل بات کے
نیست تاہیرے کنت سدا اگر یوں آں

ہنوبدے آں میں
کنیت بنے روچے پہ بدع اگر یوں آں
مئے بھار کتبہ
کت نبشت بیل نہ گوں ندعا اگر یوں آں

تراسلام انت

او گوندیں تپل عنزوریں پیہانٹ تراسلام انت
 او نیم شپانی اے بمب ۽ درھکار ترا را پٹ انت
 اولائیں مات ۽ ایتمکیں مودگ تراسلام انت
 او دو راء آؤ کیس آک ۽ انبار ترا را پٹ انت
 او لجی گورانی بازیں زارہ تراسلام انت
 او دو رہتا گت ۽ ترندیں بیهار ترا را پٹ انت
 او یا گی براتانی مرگ ۽ ساہت تراسلام انت
 گلائیں انسان ۽ چکا بمب گوار ترا را پٹ انت
 او بے ناہانی ھون ۽ پینزار تراسلام انت
 او بے گناہ غریب ۽ ھونوار ترا را پٹ انت
 او ڈیہے ۽ کولیکیں پیریں بابا تراسلام انت
 او دو راء آؤ ک لد گیک، ناہار ترا را پٹ انت

من ندستگ بہہ پشیں ایت ترا کئے گوشنگ
 چاپ یک دست، حجم لگ ایت ترا کئے گوشنگ
 درد غم ہنگر غور پریشانی دگر چیزے بنئے
 دل آئی دوری عاسگ ایت ترا کئے گوشنگ
 ماں دل غبیت کجا دیستگیں شکس عباور
 آولی آ دت، مرزا یت ترا کئے گوشنگ
 آ منی محب عکنگی عزبانے بکش ایت
 آ منی مہر، زبان بیت ترا کئے گوشنگ
 وحد سک زالی، راستے دپ عشپ عشو دایت
 ہو بنئے چوٹ بہار زیست ترا کئے گوشنگ

انسرے

ستگ ڈو کے

کوہ ٹلن ع

ڈیک ور ان ع پیدا ک انت

باریں سا کم بیت

کجا

اے رنجانی چا گردان

اے رنجانی چا گردان

یک ناپوئیں مرد کے

او دوست

بے غم بیت

کجا

روچگ، رشته

منی گوں روچگ ء رشته
 چتوڑ نازرک بندوک انت
 گلکش کہ ہاگیں دسکے
 اناگہ بے سمائی سست
 اگاں چار ایت منا کاڑے
 یا چم اوں کاڑے ء کپت انت
 سد ایت رشته ھمے ڈولا
 گلوش ے زانا منی زند انت

بے وفا ھلک جنک

(آشنا میں جنکے عناماء)

بے وفا ھلک و فاداریں جنک
 تو یئے نادان کہ ھلک نادان انت
 تو یئے کیے و آواں بیت و گلیش
 اے دنیا ہر ڈول و ہر ڈول پیا
 اچ تو آواں ہزار دیستہ گلیش
 آواں دنیا جہان و سیل دیستہ
 آواں ہر رنگ و کرد و پیل دیستہ
 زند و امتلب و کشوار زان انت
 رشتہ و داگ و بہار زان انت

مہر ۽ لیک انت پہلکیں توانے
 مہروان ۽ آ لیک انت نادانے
 بے وفائی ۽ چیزے سوت گند انت
 ہر کجائی ۽ چیزے سوت گند انت
 گرد انت پول انت مہروان کس ۽
 ہر ہمائی ۽ چیزے سوت گند انت
 بے وفا حلک ۽ وفا داریں جنک
 توئے نادان کہ حلک نادان انت
 نیکی یے دیستہ نئے چہ کس ۽ بدی
 تو وئی ھک ۽ درنیاہت ے کدی
 زانت ۽ ہمراہی ۽ کسان ے تو
 مہر ۽ نام ۽ بس یکیں زان ے تو
 مناں اے گپ ۽ سکا مہروان ے
 حلک ۽ چھاں بلئے تو نادان ے
 تئی صبر راستے کہ نیمران انت
 آ وفا دار انت هست بنت مان انت

O

بے وفائی ۽ روچ چاریں بنت
 بے وفا کس مدام بے شان انت
 هلک ۽ گپ ۽ راھم وزن مان انت
 هلک ۽ گپ ۽ چہ درمیائے تو
 کس نہ آزیز ۽ گران آزاری
 ہنو وتا گند کہ کجائے تو
 جند ۽ مناں کہ نیست اش کردارے
 ہنو وتا مسٹر نہ بزرگ گوش انت
 زانتکاری ۽ بند ۽ گورگ گوش انت
 هلک ۽ گپ ۽ چہ درجنیت کئے
 آرا لیک انت بلاصیں غدارے
 بے وفا هلک ۽ وفا داریں جنک
 تو ۽ نادان کہ هلک نادان انت
 تو بلوجی ۽ کول گوش داشتہ

یکی ۽ پڑ ۽ گوات بارت انت
 یکی ۽ وردن ۽ ور انت مورینک
 بے وفا حلک ۽ وفا چوش داشتہ
 وانگ ۽ زانگ حلک ۽ کار نہ دنت
 اگل دراگنگ حلک ۽ کار نہ دنت
 هشکیں بهماگنگ حلک ۽ کار نہ دنت
 کور لوٹ انت چھل تئی دست ۽ نہ بیت
 ہمب ۽ گلڈ، کرک ۽ پل تئی دست ۽ نہ بیت
 حلک لوٹ ایت بدلتی دست ۽ نہ بیت
 زانت ۽ نوں راچن ۽ بہ تیل وی
 زانتکاری اے جا ہلاں گوں نہ بیت
 ججد ۽ ججد کاری شریں چیے بلے

جهد ۽ جهد کاری بے دلاں گوں نه بیت
 گھتر انت ھلک ۽ گوں بہ سیل و تی
 بے وفا ھلک ۽ وفا داریں جنک
 تو ۽ ناداں کہ ھلک ناداں انت

سیدنا مولانا حبیب الدین سعید
 سیدنا مولانا حبیب الدین سعید

وتگشی

وہدے کل اے غربی اے شاہی بل ایت
 وہدے گڑن اے کروگ کہ لاپ اے چم ایت
 وہدے حج نہ زلورت کہ ایر ماد بنت
 وہدے وردان ھیالاتاں کہ یاد بنت
 وہدے بیروزگاری کند ایت جنک
 وہدے بے سوپی اے نیل چمک بے جنت
 وہدے زہن ماں سرا پنج کار اے منیت
 وہدے اگل غربزانت پہ بہارء منیت

میل کن انت ہمبل نہ برات نہ آزیز اُرس
 کارمه دنت فکر نہ بیچار نہ تاویز ڈرس
 ہر کس نہ ناکس ۽ بیت دپ ۽ بے وسے
 کلیں مہلوک بزانٹ یے یک نادز رے
 وہدے چم داری ۽ شال پوشک بیت
 راہ پتا دگہ بے وسائی ھاک بیت
 وت کشی ۽ ابید، وت گشی ۽ ابید

اے امروز انت اتا

”اے امروز انت اتا امروز ۽ چکاس“
 نہ بیت گوں پہک دلیں شامز ۽ آپاس
 اے امروز انت نفساں نفسی ۾ جملک
 اداں کڈا ٿئے هر گام لائی ۽ تملک
 اداں یک تاگتے پاپ بوئیں جوان ات
 تنا سردار ۽ آساپ بوئیں جوان ات
 دگه رنجاں جہاں ساپ بوئیں جوان ات
 اداں ہر گین کش ۽ رایک گوں
 اداں ہر رشبہت را یک پھے گوں
 اداں ہر آفت ۽ را خیر زان انت
 اداں ہر دوست ۽ را غیر زان انت
 اداں ہر غیرے ۽ زان انت دل ۽ بند
 اداں ہر دلبند ۽ بیگانگ لیک انت

اوال هر "مخلصی" ء لاچے گوں
 بچارے ته وفا را حم تھے گوں
 "اے امروز انت آتا امروز ء چکاس"
 اوال کو رائی ء ششم ایت هر لاس
 نزاںت کس کدمی مہر ء وفا ء
 بچارین یے ٹرمی زانت ء دوسدیاں
 نفس گیر انت کدمی ماڑیگ ء جاہ بند
 تباہ انت کڈک ء بے چارگیں زند
 او ء کانود گیت وار ء ازاباں
 چوتور ء بے گرفت انت ولجه ء گند
 بلوٹ انت ته ھیلاں تیل بند انت
 بلوٹ انت ته سیمن پہ میل بند انت
 بلوٹ انت زانت ء حم اشکلیں بند انت
 "اے امروز انت آتا امروز ء چکاس"

ہو اے چکاس ء جنت زند ء ہمک پاس
 اے امروز ء گون رنگی ء جنگی
 اداں ہر واجکارے چو پرنگی
 پما بے تاگت ء پونجیں غلاماں
 سلامت بات گون ء تشن ء تینگی
 ” علاج خود کردہ را ہرگز بنا شد ”
 ویگیک انت اے گرو ھنا کیس غم ء درد
 ہمک درد ء بے سگ ایت بے توار ء
 چرے مرد ء ہزار گہتر نا مرد
 نہ دوست نہ دشمن و نے آشنا کرد
 کہ با تو ہر چہ کرد یارا عطا کرد

مفسہ گلے درد انگیں

پشت کا یہت پیش نہ دانت مئے گئے درد انگیں
 سیت ناف بے سیت گند دانت مئے گئے درد انگیں
 آکہ جہد نہ گون بوتہ نیکہ جہد نہ گول بنت
 پھر بیل پہ آواں بند دانت مئے گئے درد انگیں
 آچہ لوگ نہ درنیا تکہ لٹ نہ کنیر نہ ساحت نہ
 پسرانت آ دوست رند دانت مئے گئے درد انگیں
 داجہاں کر تے ملاکات سر وزیر نہ آحتگ دانت
 کارکناں گند دانت ہند دانت مئے گئے درد انگیں
 ہر کس دانت پاگ نہ پڈ کہ سرنشت دانت مجلس نہ
 زہری نہ مینگل نہ رند دانت مئے گئے درد انگیں
 مئے گئے درد انگیں کہ کپتہ دست نہ ناکسائ
 ہرج گند دانت ازت مند دانت مئے گئے درد انگیں

آخرِ احساس بہت نے اتنا سُدَّ بست
پڑشت نے پروشے چم گند آنت مئے گلے درد انگلیں
ما غریبیاں نیت جاگہ مئے گلے تو کا بھار
پتا وجہ کار تند آنت مئے گلے درد انگلیں

نوکیس کرن ء نوکیس دود

سکاں نزار
 سکاں نزار کر دے بند
 ہمادو رپاندیں کور دیم ء
 کہ آپ یے شہد شود انت ء
 (چہ کوہاں سر و مگیں کنیت انت)
 پرے امر دز ء تبدی ء
 کرو دد ء ساٹھے و شیش
 پرے گپ ء مبود لوار
 کر دد ء رانہ بیت یسہ
 اداں بے باور انت ہر کس
 کر ددے بیت کہ سردارے
 براتے بیت کہ دوستدارے
 تباں ہست ء نو دمان اش نیست

اے نوکیں کرن عنوکیں دودو

بہ بیت انسان

یا کرو د

اداں بے باور انت ہر کس

(ت: احمد شفیعی پاک)

ڈل جو تھا نہ کس کس

رکھ لے کر کس کس

پاک جو تھا نہ کس کس

بیٹھ لے کر کس کس

کھل کر کس کس

نہ کھل کر کس کس

ترس

سُبکی ۽ مناقچ ۽ گرہ دو ردا

نم

گرانی ۽ چھل دا تگ منارا دو رہنیں چات ۽
نه گول مسن زانت ۽ پر بندے
کہ ایر آیاں چردے چ ۽

منانے

فلکر ۽ شیمازے

کہ در بیا یاں چردے چات ۽

منانے دل تبیں دوستے

بکنت تو جیلے ہنچیں کہ

پکش ایت اول

گزاءِ چہ

اگاں بختِ دریت دوستے

بلئے ہنگت ھمے ترس بیت

کہ زندۂ چون بگوازیناں

سُبک غرائی عینیاں

چشمیں را ہے نہ گندال من

بگوڑایت شاتگی

زنداؤں

چما یکیں روچ ء

چما یکیں روچ ء

نہ کہ واپی غُنیکہ آرامی آں من

نہ الکار پیں شامے

نہ الکار پیں سوارگ

چما یکیں روچے ء

دل اوں زور پر دنت

کہ

اوتاک عَنْدَنِم بچار رہ سرانا ء

(کہ بلکلیں آکھیت انت)

چتمانی ھور دگ منی رہ تگ انت ء

(روان انت اش میم غُکس عَنْه گند آن)

ھیال یک یک انت

نگر شنگ نہ شاگ انت

نہ پادان عہد اُن

نہ دستان عہ جانے

چماروچ عہ تو کہ منا دا تگ حان یے

(کہ یک روچے کا یاں)

بس پھما یکیں روچ عہ

نہ کے والی نہ نیکیہ آرامی آں من

لے پھٹے عہلیں جعلیں

بڑت عہلیں جعلیں

لے پھٹے عہلیں جعلیں

(ت اس عہلیں جعلیں)

لے پھٹے عہلیں جعلیں

(ت اس عہلیں جعلیں)

مہمند وار انیں ٹھنڈیں ہے

صد وارانی ٹھنڈیں ہے
 گئے گارانی ٹھنڈیں ہے
 کجا تو مہر اوت نے دل
 کجا تو دوستی پت نے
 کجا گندے محبت نے
 اداں ہر چم زہر پڑے
 اداں ہر دل صد وار انت
 اداں ہر بیت بندوک انت بد نہ بیرانی پشتا
 اداں ہر بیل گرد ایت تئی مدام تادانی پشتا
 اداں کس نے را پیسہ نیست
 اداں بے باور انت ہر کس
 او نے چم کیسگ نے سک انت
 او نے آستونک نے چیر ڈک انت

زبانِ ساپ انت غ دل لیکار
 تکب نہر انت فخر بخار
 اوالِ حق نیت ۽ چکنی حق جند ۽ پتاوان انت
 اوالِ ہرگز کہ مہروان انت بزان ۽ سخا نادان انت
 اوالِ دوستی روئیں چجزے
 اوالِ نیکی بھریں چجزے
 اوالِ ہر زال درد وار انت
 اوالِ ہر مرد حمد خان انت
 چدال باز دور ایمان انت
 حمد دارانی حنکمین ۽
 گنہ کارانی حنکمین ۽
 کجا تو مہر لوٹ ۽ دل
 کجا تو دوستی ۽ پت ۽
 کجا گند ۽ محبت ۽

روچ

روچ کپتگ ات

روچ عسرا

(نیم روچ)

ساه یے ماں سر آت پونز ع

چوکندی ع کپوکیس ماھی

نلگ نلگ ع چکا ات

ہر کس بہیت بچار

غور گر

بیاراں پر تو چوں چنے،
 لاڑو کر تھے جیجا منی
 دریا برٹہ فشریز،

آں کہ عزتے دار ایت
 زوت دریخت چہ اور ماڑا
 کے غیرتے دار ایت،

زند رندے رس ایت
 چینکہ ارمان بیت
 وہدے ثندے رس ایت

جی په ایوکی
 زند ۽ درد ان تمار ایت
 یا تانی پکی

درنگیت چوں گلن ۽
 گرگیں چھاں چہ ترس ایت
 انجر ۽ پل ۽

ده سال ۽ یاری
 چینکہ پروشنہ بے توارة
 ھو ڦے سرداری

تر ایت آ جیسی

لیک ایت پوت کے نہ

ھو ڑے غربی

جی پہ اوندائی

مارا گند ایت نہ پہ واری

دوستیں ہر جائی

مازگ ھیران انت

دروگ نہ راست ۽ نیا مجھی ۽

آ گوں غیران انت

موسم گرماں انت

دریا گورم انت بے ھدّا عَ

نان نہ ھرمائے انت

جوش عَ را گشت یے

سرکار وش انت بے ھدّا عَ

ھوش عَ را کشت یے

گل کہ ہمزان انت

مرچی گوں ممن ھور نہ پری عَ

گل نہ دیوان انت

مردم تیران انت

مادن ء پُزیں اے بلوچستان

پرچا ویران انت

ربشون منے جان انت

اور ماڑہ بوت نیوی ھنکدین

راج اوں ویران انت

بوٹگ پاد مال انت

بوٹانی چہ سکیں توار ء

ربشون بدھال انت

سُنگت زوراک ۽

هَمِرَد نه بيت چ پيَا
مئ پُلپين هاک ۽

دردانی سُنگت

ھيرانال که مرچي بکش ايت

مارا دردان و دت

بچار غ ھلوت

زلم غ زور ۽ آس نه بيت کم

ھيرانيں سُنگت

درو ۷ دورانی

اچ کئے لوٹ ۷ درمان ۷

ملک ۷ کورانی

هد امرزی آر چیں پت عنام *

تو و زانت آت کہ دنیاے مئے ملھی
تو و زانت آت مردھی میں بیل آنت دپی

تو و زانت آت منا نیست سیال ٹو کے
تو و زانت آت من اوں زاہر میں بے وسے

سئی آت کہ برات آنت چمن شزار
زانٹ آت ے چمنا سک دور آنت گھبار

دل اوں داشت آت سترغم منی لک ات آنت
چم اوں بابی منی بس ترا سک آت آنت

تو و دیست آت غریبی ازابی منی
پرچا یلدات ے ابوڑے بابی منی
پرچا یلدات ے ابوڑے بابی منی

حد ارزی نہیں یت ء ہیرانی ء سی رونق ہبھٹ

مرتگ آنت

رد کار مرتگ آنت نے بد کار مرتگ آنت
ناداں مختگ آنت نہ بلد کار مرتگ آنت

ھنگہ ببات وجہ ۽ پیشکاریانی خیر
سرکار زندگ آنت نہ سد کار مرتگ آنت

تئی مہپر انی پُچش کہ ڏنج ایت آنت منارا زیم
ھے ھے کہ وش نیا ٹک نہ هسد کار مرتگ آنت

پچے نی مودگ ے پہ شتیں واہگان دل
کپت ے کہ بزگان ۽ بے حد کار مرٹگ آنت

لرزايت لبز لبز تئی لبزا نتي ۽ بھار
رنج ایت ند ند کہ ندکار مرٹگ آنت

استاد آزادات جمال الدینی ۽
بے گتیں مرگ ۽ عمر ۽

گوادر

گوادر در ھچے یا کہ تیش
 دانچوپ ۽ بیت یا کہ ھش
 سرکار ہر چی کنت دل کش
 بہر من گپت ٿو بوت اوں وش
 گشاں حاکم مائی باپ ۽
 سیر بکنت بس مئے لاب ۽
 بیار ایت گلیں پنجاب ۽
 چم مئے سرد ٿو دل مئے وش
 بہر من گپت ٿو بوت اوں وش
 حاکم مان انت چیزے سال
 جام ، جمالی ٿو چتال ،
 هندی مہلوک لش ٿو پش

بہر من گپت نہ بوت اوں وش
 چہ دیر نہ چہ گجرات نہ
 مہلوبنگون انت ایریگوات نہ
 چوش نہ بوتے منے یات نہ
 ڈنی راجانی اے رش

بہر من گپت نہ بوت اوں وش

ما دھلی ما باجائی

ہر کار نہ منے سا جائی

رہبر منے کلن لا جائی

اگل نہ کور نہ زانت نہ لش

بہر من گپت نہ بوت اوں وش

دیہہ دوستی نہ راج دوستی

کلن ڈروگ آنت نہ دو پوستی

رہشونانی بے اوستی،

غوس بہار اے جور نہ چش

بہر من گپت نہ بوت اوں وش

نکرے چوں کتہ بے ننگاں
 مت کرت مارا چوکوہ بنگاں
 دست مئے پڑھنگ نم پادل نگاں
 زلم بوت بے کسas مئے چکء
 یکجا بیا بہ ایں پہ ھک نم
 من تئی ووت ماوت شورے بیت

دانکہ من نم تو ناچاک ایں
 باسک مئے پڑھنگ نم بے واک ایں
 سوبے پہ بدال چالاکیں

جور تو مے بہشت اء کاشت کن
 گوں شیر ۽ شکل ۽ سیراپ کن
 ہر دین کہ رو دیت جورے بیت
 من ۽ تو کہ بے ایں چوبراں ۽
 تو سیں ایں نفرت اء کہ آس ۽
 گڈاں رحمتے ھو رے بیت

یک ساہ بے ایں یک جان ۽
 رند ۽ گند بلوجستان ۽

جست ٿچ نہ بیت ایمان ۽

گند ایت بز گاں سیری اء
 ورنابیت بھار پیری اء
 دش ۽ دش دلی دورے بیت

غوس بھار 1952ء مان اور ماڑہ ڈوڈی
بوت۔ تاں بی اے زاگ کاری توکری ہنا کت،
مرد چال وقی روزگارہ کنگا انت۔ آ ہلوچی ہ نای ٹسی
شہو یے زاگ بیت۔ آ کی اے کتاب چاپ بہنگ انت:
بلوچی دریاب، ہلوچی لکڑز، کرکنگ، انگلکیں بودر، آ جوئی
عجی اغ۔ آ کی نوشتائک مان ہلوچی ہ احتا کاں چاپ بونگا
انت۔ واجد دت ہلوچی اکینڈی ہوا سک یے۔